

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2021/1147,

7. juuli 2021,

millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 78 lõiget 2 ning artikli 79 lõikeid 2 ja 4,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Arvestades muutuvaid rändealaseid katsumusi, mida iseloomustab vajadus toetada liikmesriikide vastuvõtu-, varjupaiga-, integratsiooni- ja rändehaldussüsteemide tugevdamist, solidaarselt ennetada ja asjakohaselt käsitleda survet tekitavaid olukordi ning asendada ebaseaduslikud ja ohtlikud rändeteed seaduslike ja turvaliste sisserändevõimalustega, on investeerimine rände tõhusasse ja koordineeritud haldamisse liidus väga oluline, et saavutada liidu eesmärk luua Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 67 lõike 2 alusel vabadel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala.
- (2) Liidu ja liikmesriikide koordineeritud käsituse tähtsust on kajastatud 13. mai 2015. aasta Euroopa rände tegevuskavas, milles rõhutati järjepideva ja selge ühise poliitika vajadust, et taastada usaldus liidu suutlikkuse koondada Euroopa ja liikmesriikide jõupingutused rändeküsimusega tegelemisel ning teha tõhusalt koostööd kooskõlas liikmesriikidevahelise solidaarsuse ja vastutuse õiglase jagamise põhimõttega, mis on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 80; seda kinnitati kõnealuse tegevuskava 27. septembri 2017. aasta vahehindamisel ning 14. märtsi 2018. aasta ja 16. mai 2018. aasta eduaruandes.
- (3) Euroopa Ülemkogu kinnitas oma 19. oktoobri 2017. aasta järeldustes veel kord vajadust järgida rändehalduse terviklikku, pragmaatilist ja kindlameelset käsitust, mille eesmärk on taastada välispiirikontroll ja vähendada ebaseaduslikult saabuvate rändajate ja merel hukkunute arvu. Kõnealune käsitus peaks põhinema kõigi liidu ja liikmesriikide kättesaadavate vahendite paindlikul ja koordineeritud kasutamisel. Euroopa Ülemkogu kutsus lisaks sellele üles tagama märkimisväärselt tõhusama tagasisaatmise nii liidu kui ka liikmesriikide tasandi meetmete, näiteks toimivate tagasisivõtulepingute ja -kokkulepete kaudu.

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 184.

⁽²⁾ ELT C 461, 21.12.2018, lk 147.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2019. aasta seisukoht (ELT C 23, 21.1.2021, lk 356) ja nõukogu 14. juuni 2021. aasta esimese lugemise seisukoht (ELT C 259, 2.7.2021, lk 1). Euroopa Parlamendi 6. juuli 2021. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

- (4) Selleks et toetada jõupingutusi, millega tagatakse rändealduse terviklik käsitus, mis põhineb liikmesriikide ja liidu institutsioonide vastastikusel usaldusel, solidaarsusel ja vastutuse õiglasel jagamisel, eesmärgiga tagada liidu ühine kestlik varjupaiga- ja siserändepoliitika, tuleks liikmesriike toetada piisavate rahaliste vahenditega Varjupaiga, Rände- ja Integratsioonifondist (edaspidi „fond“).
- (5) Kõiki fondist rahastatavaid meetmeid, sealhulgas kolmandates riikides võetavaid meetmeid, tuleks rakendada täielikus kooskõlas liidu *acquis*'s ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) sätestatud õiguste ja põhimõtetega ning need peaksid olema kooskõlas liidu ja liikmesriikide rahvusvaheliste kohustustega, mis tulenevad rahvusvahelistest lepingutest, mille osalised nad on, tagades eelkõige soolise võrdõiguslikkuse, diskrimineerimiskeelu ning lapse parimate huvide põhimõtte järgimise.
- (6) Kõikides lapsrändajaid puudutavates meetmetes ja otsustes, sealhulgas tagasisaatmisel, tuleks esikohale seada lapse parimad huvid, võttes täiel määral arvesse lapse õigust oma seisukohti väljendada.
- (7) Fond peaks tuginema selle eelkäijate – Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 573/2007/EÜ⁽⁴⁾ aastateks 2008–2013 loodud Euroopa Pagulasfondi, nõukogu otsusega 2007/435/EÜ⁽⁵⁾ aastateks 2007–2013 loodud Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fondi, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 575/2007/EÜ⁽⁶⁾ aastateks 2008–2013 loodud Euroopa Tagasipöördumisfondi ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 516/2014⁽⁷⁾ aastateks 2014–2020 loodud Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi – toetusel saadud tulemustele ja tehtud investeeringutele. Samal ajal tuleks arvesse võtta kõiki asjakohaseid uusi arengusuundi.
- (8) Fondist tuleks toetada liikmesriikidevahelist solidaarsust ja vastutuse õiglast jagamist ning rändevoogude tõhusat juhtimist, muu hulgas edendades ühiseid meetmeid varjupaiga valdkonnas, sealhulgas liikmesriikide jõupingutusi rahvusvahelist kaitset vajavate isikute vastuvõtmisel, asustades või paigutades rahvusvahelise kaitse taotlejaid või rahvusvahelise kaitse saajaid liikmesriikide vahel ümber või võttes neid vastu humanitaarkaalu põhistel, tõhustades haavatavate varjupaigataotlejate, näiteks laste kaitset, toetades integratsioonistrateegiaid ning arendades ja tugevdades seadusliku rände poliitikat, näiteks turvaliste ja seaduslike liitu sisenemise võimaluste kaudu, mis peaks samuti aitama tagada liidu pikaajalise konkurentsivõime ja tema sotsiaalmudeli tuleviku ning vähendama kestliku tagasisaatmis- ja tagasisivõtopoliitika abil ebaseadusliku rände stiimuleid.
- (9) Kuna fondi olemus on liidusisene ning fondi puhul on tegemist varjupaiga- ja rändevaldkonna peamise rahastamisviisiga liidu tasandil, tuleks fondist toetada eelkõige meetmeid, mis teenivad liidusisest varjupaiga- ja rändepoliitikat kooskõlas fondi eesmärkidega. Kuna aga teatavad väljaspool liitu võetavad meetmed aitavad kaasa fondi eesmärkide saavutamisele ning teataval asjaoludel võivad need anda liidu lisaväärtust, peaks fondist toetama koostöö ja partnerluse tugevdamist kolmandate riikidega rände haldamise eesmärgil, et tugevdada seadusliku rände võimalusi ning edendada tulemuslikku, turvalist ja väärikat tagasisaatmist ja tagasisivõtmist, samuti esialgset taasintegreerimist kolmandates riikides. Fondist antav toetus ei piiraks käesoleva määruse vastuvõtmise ajal kohaldatava Euroopa ühise varjupaigasüsteemi õigusraamistiku kohase rahvusvahelise kaitse taotlejate ja rahvusvahelise kaitse saajate ümberasustamise ja ümberpaigutamise praegust vabatahtlikkust.

(4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. mai 2007. aasta otsus nr 573/2007/EÜ, millega luuakse üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine“ raames Euroopa Pagulasfond aastateks 2008–2013 ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2004/904/EÜ (ELT L 144, 6.6.2007, lk 1).

(5) Nõukogu 25. juuni 2007. aasta otsus 2007/435/EÜ, millega asutatakse üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine“ raames Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond aastateks 2007–2013 (ELT L 168, 28.6.2007, lk 18).

(6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. mai 2007. aasta otsus nr 575/2007/EÜ, millega asutatakse üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine“ raames Euroopa Tagasipöördumisfond aastateks 2008–2013 (ELT L 144, 6.6.2007, lk 45).

(7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 516/2014, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond, muudetakse nõukogu otsus 2008/381/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsused nr 573/2007/EÜ ja nr 575/2007/EÜ ja nõukogu otsus 2007/435/EÜ (ELT L 150, 20.5.2014, lk 168).

- (10) Selleks et saada kasu asjaomaste detsentraliseeritud asutuste eksperditeadmistest, peaks komisjon tagama, et nende teadmisi ja kogemusi võetakse liikmesriikide programmide väljatöötamisel nende pädevusvaldkondades arvesse. Lisaks peaks fondil olema võimalik Euroopa ühise varjupaigasüsteemi toimimise hõlbustamiseks ja parandamiseks täiendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 439/2010⁽⁸⁾ loodud Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti toetatavaid meetmeid järgmiselt: tugevdades praktilist koostööd, eelkõige vahetades teavet varjupaigaküsimuste ja heade tavade kohta; edendades liidu ja rahvusvahelist õigust ning toetades liidu varjupaigaõiguse, mille aluseks on rahvusvahelise kaitse andmise menetluse, vastuvõtutingimuste ja kaitsevajaduste hindamise ranged standardid kogu liidus, ühetaolist rakendamist; võimaldades rahvusvahelise kaitse taotluste püsivat ja õiglast jaotamist; hõlbustades kogu liidus rahvusvahelise kaitse taotluste hindamise ühtlustamist; toetades liikmesriikide jõupingutusi ümberasustamisel, ning andes liikmesriikidele operatiivset ja tehnilist abi nende varjupaiga- ja vastuvõtusteemide, eelkõige ebaproportsionaalse surve all olevate süsteemide haldamisel.
- (11) Fondist tuleks toetada liidu ja liikmesriikide jõupingutusi, millega suurendatakse liikmesriikide suutlikkust töötada välja oma varjupaigapoliitika, teha selle üle seiret ja seda hinnata, võttes arvesse liidu õigusest tulenevaid liikmesriikide kohustusi.
- (12) Fondist tuleks toetada liikmesriikide ja liidu jõupingutusi Euroopa ühise varjupaigasüsteemi, sealhulgas selle välismõõtmelise täielikuks rakendamiseks ja edasiarendamiseks.
- (13) Liidu rändehalduspoliitika oluline osa on partnerlused ja koostöö kolmandate riikidega. Fond peaks aitama asendada liikmesriikide territooriumile saabuvate, rahvusvahelist kaitset vajavate kolmandate riikide kodanike või kodakondsuseta isikute ohtliku ja ebaseadusliku sisserände seaduslike ja turvaliste sisserändevõimalustega, väljendades solidaarsust riikidega neis piirkondades, kuhu või mille siseselt on ümber asustatud suur hulk rahvusvahelist kaitset vajavaid isikuid, aidates leevendada nende riikidele avalduvat survet, ning peaks koos liidu ja liikmesriikidega panustama tõhusalt ülemaailmsetesse ümberasustamisalgatustesse, võttes ühel häälel sõna rahvusvahelistel foorumitel ja suhetes kolmandate riikidega. Fondist tuleks finantsstiimulite vormis toetada liikmesriikide jõupingutusi pakkuda rahvusvahelist kaitset ja püsivat lahendust pagulaste ja põgenike jaoks, kes on vastu võetud ümberasustamise või humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmise programmide raames.
- (14) Arvestades liitu suunduvaid rändevooge ning seda, kui tähtis on tagada integratsioon ja kaasamine Euroopasse saabuvate isikute ja kohalike kogukondade jaoks ning meie ühiskonna pikaajalise heaolu ja majanduse stabiilsuse jaoks, on äärmiselt oluline toetada liikmesriikide poliitikat seaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike integreerimiseks, sealhulgas integratsiooni ja kaasamise tegevuskavas aastateks 2021–2027 kindlaks määratud prioriteetsetes valdkondades. Fondist rahastatavate integratsioonimeetmetega peaks toetama kolmandate riikide kodanike vajadustele kohandatud meetmeid, samuti horisontaalseid meetmeid, mille eesmärk on suurendada liikmesriikide suutlikkust töötada välja integratsioonistrateegiaid, tõhustada vahetustegevust ja koostööd ning edendada kontakte, konstruktiivset dialoogi ja aktsepteerimist kolmandate riikide kodanike ja vastuvõtva ühiskonna vahel.
- (15) Selleks et suurendada tõhusust, saavutada suurim liidu lisaväärtus ja tagada kolmandate riikide kodanike integratsiooni edendamiseks võetavate liidu meetmete järjepidevus, peaksid fondist rahastatavad meetmed olema kooskõlas muudest liidu vahenditest, eelkõige välistegevuse rahastutest, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1057⁽⁹⁾ loodud Euroopa Sotsiaalfond+ist (ESF+) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1058⁽¹⁰⁾ loodud Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF) rahastatavate meetmetega ning neid täiendama. Fondist rahastatavate meetmetega peaks toetama kolmandate riikide kodanike vajadustele kohandatud meetmeid, mida viiakse üldiselt ellu varajastes integratsioonietappides, ja horisontaalmeetmeid, millega toetatakse liikmesriikide suutlikkust integratsioonivaldkonnas, ent kolmandate riikide kodanikele suunatud pikemaajalise

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta määrus (EL) nr 439/2010, millega luuakse Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet (ELT L 132, 29.5.2010, lk 11).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013 (ELT L 231, 30.6.2021, lk 21).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja ühtekuuluvusfondi (ELT L 231, 30.6.2021, lk 60).

mõjuga meetmeid tuleks rahastada ESF+ist ja ERFist. Sellega seoses tuleks nõuda, et fondi rakendamise eest vastutavad liikmesriikide ametiasutused teeksid koostööd ja koordineeriksid tegevust nende asutustega, kelle liikmesriigid on määranud haldama ESF+ ja ERFi sekkumisi, ning vajaduse korral kõnealuste fondide korraldusametustega ja kolmandate riikide kodanike integreerimisele kaasa aitavate muude liidu fondide korraldusametustega.

- (16) Integratsioonimeetmed peaksid hõlmama ka rahvusvahelise kaitse saajaid, võttes arvesse selle sihtrühma eripära. Kui integratsioonimeetmeid rakendatakse koos vastuvõtuga, peaks meetmeid olema võimalik asjakohasel juhul laiendada ka varjupaigataotlejatele.
- (17) Fondi rakendamine integratsiooni valdkonnas peaks olema kooskõlas integratsiooni käsitlevate liidu ühiste aluspõhimõtetega, mida on täpsustatud integratsiooni ja kaasamise tegevuskavas aastateks 2021–2027.
- (18) Liikmesriikidel, kes seda soovivad, peaks olema võimalus näha oma programmides ette, et integratsioonimeetmed hõlmavad kolmandate riikide kodanike pereliikmeid, toetades nii perekondade ühtsust sellises ulatuses, mida on vaja nende meetmete tõhusaks rakendamiseks. Mõiste „pereliige“ peaks hõlmama abikaasasid, partnereid ning isikuid, kellel on selle kolmanda riigi kodanikuga, keda asjaomane integratsioonimeede puudutab, otsesed alanevad või ülenevad sugulussidemed ning kes muidu ei kuuluks fondi kohaldamisalas.
- (19) Arvestades liikmesriikide ametiasutuste ning kodanikuühiskonna organisatsioonide olulist rolli integratsiooni valdkonnas ja selleks, et hõlbustada selliste üksuste juurdepääsu liidu tasandi rahastamisele, peaks fond hõlbustama riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste ning kodanikuühiskonna organisatsioonide integratsioonivaldkonna meetmete rakendamist, sealhulgas temaatilise rahastu kasutamise ja nende meetmete suurema kaasrahastamise määra kaudu. Sellega seoses peaks vähemalt 5 % temaatilise rahastu esialgselt eraldisest olema suunatud integratsioonimeetmete rakendamisele kohalike ja piirkondlike ametiasutuste poolt.
- (20) Lisaks fondi poolt projektide jaoks ette nähtud kaasrahastamise määrale innustatakse liikmesriike eraldama vahendeid nende avaliku sektori asutuste eelarvest, kui selline rahastamine on projekti elluviimiseks hädavajalik, eriti kui projekti viib ellu kodanikuühiskonna organisatsioon.
- (21) Võttes arvesse liidu ees seisvaid pikaajalisi majanduslikke ja demograafilisi katsumusi ning rände üha globaliseeruvat laadi, on äärmiselt oluline luua liitu suunduvad hästitoimivad seadusliku rände kanalid, et liit saaks jääda seadusliku rände jaoks atraktiivseks sihtkohaks kooskõlas liikmesriikide majanduslike ja sotsiaalsete vajadustega, ning tagada sotsiaalhoolekande süsteemide kestlikkus ja liidu majanduskasv, kaitstes samal ajal võõrtöötajaid tööalase ärakasutamise eest.
- (22) Fond peaks aitama liikmesriikidel koostada strateegiaid ning tugevdada ja arendada seadusliku rände poliitikat ning suurendada nende suutlikkust töötada välja, rakendada, jälgida ja hinnata sisserände- ja integratsioonistrateegiaid, -poliitikat ja -meetmeid, mis on ette nähtud nende territooriumil seaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike jaoks, eelkõige seaduslikku rännet käsitlevaid liidu õigusakte. Samuti tuleks fondist toetada teabe ja parimate tavade vahetamist ning koostööd nii eri ametiasutuste ja valitsustasandite kui ka liikmesriikide vahel.
- (23) Tõhus ja väärikas tagasisaatmispoliitika on liidu ja selle liikmesriikide igakülgse rändekäsituse lahutamatu osa. Fondist tuleks toetada ja soodustada liikmesriikide jõupingutusi, et tulemuslikult rakendada ja veelgi edasi arendada ühiseid tagasisaatmisnõudeid, nagu need on eeskätt sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/115/EÜ, ⁽¹⁾ pannes rõhku vabatahtlikule tagasipöördumisele, ning integreeritud ja koordineeritud käsitust tagasisaatmise haldamisele. Kestliku tagasisaatmispoliitika jaoks peaks fondist samuti toetama selliseid seonduvaid meetmeid kolmandates riikides nagu turvalise ja väärika tagasisaatmise ja tagasivõtmise hõlbustamine ja tagamine ning tagasipöördujate kestlik taasintegreerimine, sealhulgas rahalise või mitterahalise toetuse andmisega.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/115/EÜ ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel (ELT L 348, 24.12.2008, lk 98).

- (24) Liikmesriigid peaksid eelistama vabatahtlikku tagasipöördumist ning tagama tulemusliku, turvalise ja väärrika tagasisaatmise. Vabatahtliku tagasipöördumise edendamiseks peaksid liikmesriigid nägema ette sellised stiimulid nagu eeliskohitlemine suurema tagasipöördumisabi ja esialgse taasintegreerumistoetuse kujul. Selline vabatahtlik tagasipöördumine on nii tagasipöördujate kui ka ametiasutuste huvides, kuna see on kulutõhus.
- (25) Kuigi vabatahtlikku tagasipöördumist tuleks eelistada sunniviisilisele tagasisaatmisele, on need siiski omavahel seotud ja neil on vastastikku võimendav mõju ning seepärast tuleks liikmesriike innustada suurendama nende kahe tagasipöördumise vormi vastastikust täiendavust. Oluline tegur, mis edendab varjupaiga- ja seadusliku rände süsteemide terviklikkust, on väljasaatmise võimalus. Seetõttu tuleks fondist toetada liikmesriikide meetmeid, et hõlbustada ja rakendada väljasaatmisi kooskõlas liidu õiguses sätestatud standarditega, kui see on asjakohane, austades täiel määral tagasipöördujate põhiõigusi ja väärikut.
- (26) Tagasipöördumise tingimusi ja tagasipöördujate taasintegreerimist võivad parandada tagasipöördujatele suunatud konkreetsed toetusmeetmed, milles pööratakse erilist tähelepanu tagasipöördujate humanitaar- ja kaitsevajadustele ning mida võetakse nii liikmesriikides kui ka sihtriikides. Erilist tähelepanu tuleks pöörata haavatavatele isikutele.
- (27) Liidu tagasisaatmispoliitika lahutamatu osa ja rändevoogude tõhusa haldamise keskne vahend on ebaseaduslikult liidus viibivate kolmandate riikide kodanike tõhus tagasivõtmine kolmandate riikide poolt, kuna see hõlbustab ebaseaduslikult riigis viibivate rändajate kiiret tagasisaatmist. Tagasivõtualasel koostööl on tähtis osa dialoogi ja koostöö raamistikus ebaseaduslikult riigis viibivate rändajate päritolu- ja transiidiriikideks olevate kolmandate riikidega ning selle rakendamist kolmandates riikides tuleks toetada liikmesriikide ja liidu tasandi tagasisaatmispoliitika tõhususe huvides.
- (28) Lisaks käesoleva määruse kohasele isikute tagasipöördumise toetamisele tuleks fondist toetada ka muid meetmeid, mille eesmärk on võidelda ebaseadusliku rände ja rändajatega kaubitsemise vastu ning innustada seadusliku rände normide järgimist, tagades seeläbi liikmesriikide siserändesüsteemide terviklikkuse.
- (29) Ebaseaduslikult riigis viibivate rändajate tööhõive kahjustab seadusliku rände kavadele tugineva tööjõu liikuvuse poliitika kujundamist ja ohustab võõrtöötajate õigusi, muutes nad kaitsetuks õiguste rikkumise ja kuritarvituste vastu. Seetõttu tuleks fondist liikmesriike kas otse või kaudselt toetada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/52/EÜ⁽¹²⁾ rakendamisel; kõnealuse direktiiviga keelatakse ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike töölevõtmine ja nähakse ette karistused seda keeldu rikkuvate tööandjate suhtes.
- (30) Fondist tuleks liikmesriike kas otse või kaudselt toetada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/36/EL⁽¹³⁾ rakendamisel; kõnealuse direktiiviga nähakse ette sätteid inimkaubanduse ohvritele pakutava abi, toetuse ja kaitse kohta. Nendes meetmetes, sealhulgas meetmed inimkaubanduse ohvrite varajaseks tuvastamiseks ja nende suunamiseks spetsiaalsete teenuste juurde, tuleks arvesse võtta inimkaubanduse ja lapsohvrite soopõhist iseloomu.
- (31) Fondist tuleks täiendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/1896⁽¹⁴⁾ reguleeritud Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tegevust tagasisaatmise valdkonnas, andmata seejuures nimetatud ametile täiendavaid rahalisi vahendeid.
- (32) Kooskõlas tõhususe põhimõttega tuleks püüda saavutada koostoimet ja sidusust muude liidu fondidega ning vältida meetmete kattuvust.

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/52/EÜ, millega sätestatakse ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tööandjatele kohaldatavate karistuste ja meetmete miinimumnõuded (ELT L 168, 30.6.2009, lk 24).

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta direktiiv 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/629/JSK (ELT L 101, 15.4.2011, lk 1).

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1052/2013 ning (EL) 2016/1624 (ELT L 295, 14.11.2019, lk 1).

- (33) Täielikult või osaliselt liidu eelarvest rahastatavate investeeringute loodava lisaväärtuse optimeerimiseks tuleks püüda saavutada koostoime eeskätt fondi ja teiste liidu programmide, sealhulgas eelarve jagatud täitmise korras hallatavate programmide vahel. Sellise koostoime maksimeerimiseks tuleks tagada esmatähtsad soodustavad mehhanismid, sealhulgas meetme kumulatiivne rahastamine fondist ja mõnest muust liidu programmist. Selline kumulatiivne rahastamine ei tohiks ületada kõnealuse meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid. Selleks tuleks käesolevas määruses sätestada asjakohased normid, eelkõige võimalus deklareerida sama maksumus või kulu proportsionaalselt fondi ja muu liidu programmi raames.
- (34) Fondist toetatavad kolmandates riikides ja nendega seoses elluviidavad meetmed tuleks võtta koostoimes ja sidusalt sellise muu väljaspool liitu elluviidava tegevusega, mida toetatakse liidu välistegevuse rahastutest. Eelkõige tuleks selliste meetmete rakendamisel taotleda täielikku sidusust liidu välispoliitika põhimõtete ja üldeesmärkidega, poliitikavaldkondade arengusiduse põhimõtete ning kooskõla asjaomase riigi või piirkonna jaoks koostatud strateegilise programmitöö dokumentidega ning liidu rahvusvaheliste kohustustega. Mis puudutab välismõõdet, siis peaks fondist peamiselt toetama meetmeid, mis ei ole arengule suunatud, teenivad liidu sisepoliitika huve ja on kooskõlas liidus võetavate meetmetega. Fondist tuleks anda sihipärast toetust, et tõhustada koostööd kolmandate riikidega ja tugevdada rändehalduse peamisi aspekte liidu rändepoliitika seisukohast huvipakkuvates valdkondades.
- (35) Liidu eelarvest tuleks eelkõige rahastada selliseid meetmeid, mille puhul liidu sekkumine võib anda lisaväärtust võrreldes liikmesriikide eraldi meetmetega. Käesoleva määruse alusel antav rahaline toetus peaks eelkõige aitama suurendada riikide ja liidu suutlikkust varjupaiga ja rände valdkonnas kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 80.
- (36) Fondist toetatavate meetmete tutvustamisel peaksid liidu rahaliste vahendite saajad andma teavet sihtrühma keeles või keeltes. Liidu rahastamise nähtavuse tagamiseks peaksid rahaliste vahendite saajad osutama meetme kohta teabe andmisel rahastamise päritolule. Sel eesmärgil peaksid rahaliste vahendite saajad tagama, et meediale ja üldsusele suunatud teabes on kujutatud liidu embleemi ja selge sõnaga mainitud liidu rahalist toetust.
- (37) Komisjonil peaks olema võimalik kasutada fondi rahalisi vahendeid, et edendada parimaid tavasid ja vahetada teavet seoses fondi rakendamisega.
- (38) Komisjon peaks avaldama aegsasti teavet temaatilisest rahastust eelarve otsese või kaudse täitmise korras antud toetuse kohta ning seda teavet asjakohasel juhul ajakohastama. Andmeid peaks olema võimalik sorteerida konkreetse eesmärgi, toetusesaaja nime, juriidiliste kohustustega seotud summa ning meetme laadi ja eesmärgi järgi.
- (39) Kui liikmesriik ei ole täitnud oma aluslepingutest tulenevaid kohustusi varjupaiga ja tagasisaatmise valdkonnas, kui on selge oht, et liikmesriik rikub varjupaika ja tagasisaatmist käsitlevat *acquis*'d rakendades oluliselt liidu väärtusi, või kui nõukogu määruses (EL) nr 1053/2013⁽¹⁵⁾ sätestatud Schengeni hindamis- ja järelevalvemehhanismi raames koostatud hindamisaruandes on tuvastatud puudusi asjaomases valdkonnas, võidakse see liikmesriik lugeda asjaomast liidu *acquis*'d mittetäitvaks riigiks, sealhulgas fondist antava tegevustoetuse kasutamise kontekstis.

⁽¹⁵⁾ Nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1053/2013, millega kehtestatakse hindamis- ja järelevalvemehhanism Schengeni *acquis*' kohaldamise kontrollimiseks ja tunnistatakse kehtetuks täitevkomitee 16. septembri 1998. aasta otsus, millega luuakse Schengeni hindamis- ja rakendamiskomitee (ELT L 295, 6.11.2013, lk 27).

- (40) Fond peaks tagama vahendite õiglase ja läbipaistva jaotamise, et täita käesolevas määruses sätestatud eesmärged. Läbipaistvuse nõuete täitmiseks peaks komisjon avaldama teabe temaatilise rahastu ühe- ja mitmeaastaste tööprogrammide kohta. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1060⁽¹⁶⁾ peaks iga liikmesriik tagama, et kuue kuu jooksul pärast oma programmi heakskiitmist on olemas veebisait, kus on tema programmi kohta kättesaadav teave, mis hõlmab programmi eesmärged, meetmeid, olemasolevaid rahastamisvõimalusi ja saavutusi.
- (41) Käesoleva määrusega tuleks kehtestada liikmesriikide programmidele esialgsed summad, mis koosnevad I lisas sätestatud kindlaksmääratud summast ja nimetatud lisas sätestatud kriteeriumide alusel arvutatud summast, mis kajastab eri liikmesriikide vajadusi ja survet varjupaiga, rände, integratsiooni ja tagasisaatmise valdkonnas. Võttes arvesse nende liikmesriikide erivajadusi, kus varjupaigataotlejate arv elaniku kohta oli 2018. ja 2019. aastal kõige suurem, on asjakohane suurendada Küprosele, Maltale ja Kreekale eraldatavaid kindlaksmääratud summasid.
- (42) Liikmesriikide programmide esialgsed summad peaksid looma liikmesriikidele aluse pikaajaliste investeeringute tegemiseks. Selleks et võtta arvesse rändevoogude muutusi ning reageerida varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemide haldamise ja seaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike integreerimise vajadustele, arendada edasi seaduslikku rännet ning võidelda ebaseadusliku rändega tõhusa, turvalise ja väärrika tagasisaatmise kaudu, tuleks objektiivseid kriteeriume arvesse võttes eraldada programmitöö perioodi keskel liikmesriikidele lisasumma. See summa peaks põhinema statistilistel andmetel kooskõlas I lisaga, et kajastada muutusi liikmesriikide lähteolukorras.
- (43) Et aidata saavutada fondi poliitikaeesmärki, peaksid liikmesriigid tagama, et nende programmid sisaldaksid meetmeid, mis käsitlevad fondi erieesmärged, et valitud prioriteetid oleksid kooskõlas II lisas sätestatud rakendusmeetmetega ning et vahendite eraldamine eesmärkide vahel võimaldab seda üldist poliitikaeesmärki täita. Selleks peaksid liikmesriigid põhimõtteliselt tagama miinimumeraldise Euroopa ühise varjupaigasüsteemi tugevdamiseks ja arendamiseks, liikmesriikidesse suunduva seadusliku rände tugevdamiseks ja arendamiseks vastavalt nende majanduslikele ja sotsiaalsetele vajadustele ning kolmandate riikide kodanike tõhusa integratsiooni ja sotsiaalse kaasamise edendamiseks ja sellele kaasa aitamiseks.
- (44) Kuna rändevaldkonna katsumused muutuvad pidevalt, on vahendite jaotamist vaja kohandada vastavalt rändevoogude muutustele. Selleks et reageerida pakilistele vajadustele ning vastata poliitika ja liidu prioriteetide muutumisele ning suunata rahastamine liidu jaoks suurema lisaväärtusega meetmetele, tuleks osa vahenditest eraldada temaatilise rahastu kaudu korrapäraselt erimeetmete, liidu meetmete, kohalike ja piirkondlike ametiasutuste meetmete, erakorralise abi, ümberasustamise ja humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmise jaoks ning lisatoetuse andmiseks liikmesriikidele, kes osalevad solidaarsuse ja vastutuse jagamisega seotud jõupingutustes. Temaatiline rahastu pakub paindlikkust fondi haldamisel ning seda peaks saama rakendada ka liikmesriikide programmide kaudu.
- (45) Liikmesriike tuleks suurema liidu osaluse kaudu innustada kasutama osa oma programmi eraldisest IV lisas loetletud meetmete rahastamiseks.
- (46) Osa fondi kättesaadavatest vahenditest võiks lisaks esialgsele eraldisele eraldada liikmesriikide programmidele erimeetmete rakendamiseks. Kõnealused erimeetmed tuleks kindlaks määrata liidu tasandil ja need peaksid olema seotud meetmetega, mille puhul on vaja teha koostööd või mida on vaja selleks, et reageerida liidus toimuvale arengule, mille jaoks tuleb teha ühele või mitmele liikmesriigile kättesaadavaks täiendavad rahalised vahendid.

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ning Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisipoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159).

- (47) Fondist tuleks anda toetust fondi erieesmärkidega seotud tegevuskulude katmiseks, et võimaldada liikmesriikidel säilitada suutlikkus, mis on hädavajalik avaliku teenuse moodustavate ülesannete täitmiseks ja teenuste osutamiseks liidu kui terviku jaoks. Selline toetus peaks seisnema fondi eesmärkidele vastavate konkreetsete kulude täielikus hüvitamises ning see peaks olema liikmesriikide programmide lahutamatu osa.
- (48) Selleks et täiendada fondi poliitikaeesmärgi rakendamist riiklikul tasandil liikmesriikide programmide kaudu, tuleks fondist toetada ka liidu tasandi meetmeid. Sellised meetmed peaksid teenima fondi kohaldamisalasse jäävaid üldisi strateegilisi eesmärke, mis on seotud poliitikaanalüüsi ja innovatsiooni, riikidevahelise vastastikuse õppimise ja partnerluste ning uute algatuste ja meetmete testimisega kogu liidus.
- (49) Et tugevdada liidu suutlikkust viivitamata reageerida ühes või mitmes liikmesriigis tekkinud erakorralisele rändeolukorrale, mida iseloomustab kolmandate riikide kodanike suur või ebaproportsionaalne sissetränn, millega kaasneb märkimisväärne ja pakiline koormus liikmesriikide vastuvõtu- ja kinnipidamisasutustele ning varjupaiga ja rände haldamise süsteemidele ja menetlustele, või viivitamata reageerida erakorralisele rändeolukorrale kolmandates riikides poliitiliste sündmuste või konfliktide tõttu, peaks olema võimalik anda erakorralist abi kooskõlas käesolevas määruses sätestatud raamistikuga.
- (50) Käesoleva määrusega tuleks tagada nõukogu otsusega 2008/381/EÜ⁽¹⁷⁾ loodud Euroopa rändevõrgustiku tegevuse jätkamine ning näha ette rahaline abi kooskõlas selle võrgustiku eesmärkide ja ülesannetega.
- (51) Fondi poliitikaeesmärki täidetakse ka finantsinstrumentide ja eelarveliste tagatiste kaudu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/523⁽¹⁸⁾ loodud programmi „InvestEU“ poliitikaaharude raames. Rahalist toetust tuleks kasutada turutõrgete kõrvaldamiseks või mitteoptimaalsete investeerimisolukordade lahendamiseks proportsionaalsel viisil ning meetmetega ei tohiks dubleerida ega välja tõrjuda erasektori rahastamist ega moonutada konkurentsi siseturul. Meetmetel peaks olema selge liidu lisaväärtus.
- (52) Segarahastamistoimingud on vabatahtlikud, liidu eelarvest toetatavad toimingud, mille puhul kombineeritakse liidu eelarvest tagastamatul kujul antav toetus, tagastataval kujul antav toetus või mõlemad tugi-, arengut rahastavate asutuste või muude avalik-õiguslike või erasektori finantseerimisasutuste ja investorite antava tagastatava toetusega.
- (53) Käesoleva määrusega kehtestatakse fondi kogu kestuseks rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendile ja nõukogule peamine lähtesumma Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava, ⁽¹⁹⁾ punkti 18 tähenduses.
- (54) Fondi suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL, Euratom) 2018/1046⁽²⁰⁾ (edaspidi „finantsmäärus“). Finantsmääruses on sätestatud liidu eelarve täitmise reeglid, sealhulgas reeglid toetuste, auhindade, hangete, eelarve kaudse täitmise, rahastamisvahendite, eelarveliste tagatiste, finantsabi ja välisekspertide tasustamise kohta.

⁽¹⁷⁾ Nõukogu 14. mai 2008. aasta otsus 2008/381/EÜ Euroopa rändevõrgustiku loomise kohta (ELT L 131, 21.5.2008, lk 7).

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrus (EL) 2021/523, millega luuakse programm „InvestEU“ ja millega muudetakse määrust (EL) 2015/1017 (ELT L 107, 26.3.2021, lk 30).

⁽¹⁹⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.

⁽²⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

- (55) Eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate meetmete rakendamiseks peaks fond olema osa sidusast raamistikust, kuhu kuuluvad käesolev määrus, finantsmäärus ja määrus (EL) 2021/1060.
- (56) Määrusega (EL) 2021/1060 on kehtestatud raamistik meetmete jaoks, mida rakendavad ERF, ESF+, Ühtekuuluvusfond, Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond, Õiglase Ülemineku Fond, Varjupaiga, Rände- ja Integratsioonifond, Sisejulgeolekufond ning Integreeritud Piirihalduse Fondi osana piirihalduse ja viisapoliitika rahastu, ning kõnealuselises määruses on eelkõige sätestatud eelarve jagatud täitmise korras rakendatavate liidu fondide programmitöö, seire ja hindamise, haldamise ja kontrolli reeglid. Käesolevas määruses on lisaks vaja kindlaks määrata fondi eesmärgid ja kehtestada erisätted meetmete kohta, mida võib fondist rahastada.
- (57) Määruses (EL) 2021/1060 on sätestatud fondi eelmaksete kava, mille spetsiaalne eelmaksete määr on kehtestatud käesolevas määruses. Lisaks on hädaolukorrale kiire reageerimise tagamiseks asjakohane kehtestada spetsiaalne eelmaksete määr erakorralise abi jaoks. Eelmaksete kava peaks tagama, et liikmesriikidel on olemas vahendid toetusesaajate toetamiseks oma programmide rakendamise algusest peale.
- (58) Käesolevas määruses ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmärgid ja anda tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrolliga seotud kulusid, halduskoormust ja nõuete täitmata jätmisega seotud riski. Valiku tegemisel tuleks kaaluda kindlasummaliste maksete, ühtsete määrade ja ühikuhindade kasutamist ning finantsmääruse artikli 125 lõikes 1 osutatud kuludega sidumata rahastamist.
- (59) Selleks et ühtse auditi põhimõtet võimalikult hästi ära kasutada, on asjakohane kehtestada erireeglid selliste projektide kontrollimiseks ja auditeerimiseks, mille puhul toetusesaajad on rahvusvahelised organisatsioonid, kelle sisekontrollisüsteemidele on komisjon andnud positiivse hinnangu. Nende projektide puhul peaks korraldusastutel olema võimalik piirata juhtimiskontrolli, tingimuseks et toetusesaaja esitab õigel ajal kõik vajalikud andmed ja teabe projekti edenemise ja selle aluseks olevate kulude rahastamiskõlblikkuse kohta. Lisaks peaks juhul, kui sellise rahvusvahelise organisatsiooni rakendatav projekt on osa auditivalimist, olema auditeerimisasutusel võimalik teha oma tööd kooskõlas rahvusvahelise seotud teenuste standardi (ISRS) 4400 „Tööõitud kokkuleppeliste protseduuride läbiviimiseks finantsinformatsiooni osas“ põhimõtetega.
- (60) Finantsmääruse, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 ⁽²¹⁾ ning nõukogu määruste (EÜ, Euratom) nr 2988/95, ⁽²²⁾ (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ⁽²³⁾ ja (EL) 2017/1939 ⁽²⁴⁾ kohaselt tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise, sealhulgas kelmuste ja pettuste ärahoidmist, avastamist, kõrvaldamist ja uurimist, kaotatud, alusetult makstud või ebaõigesti kasutatud summade sissenõudmist ning asjakohasel juhul halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige on Euroopa Pettustevastasel Ametil (OLAF) vastavalt määrustele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja (EL, Euratom) nr 883/2013 õigus korraldada haldusjuurdlust, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas on esinenud kelmust, pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlust ja millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽²²⁾ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuve kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

⁽²³⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁽²⁴⁾ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

Euroopa Prokuratuuril on määruse (EL) 2017/1939 kohaselt õigus uurida liidu finantshuve kahjustavaid kuritegusid, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371, ⁽²⁵⁾ ja esitada süüdistusi. Vastavalt finantsmäärusele peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel igakülgset koostööd, andma komisjonile, OLAFile, kontrollikojale ja tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide puhul kooskõlas määrusega (EL) 2017/1939 Euroopa Prokuratuurile vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annavad samaväärsed õigused. Liikmesriigid peaksid tegema täielikku koostööd ning osutama liidu institutsioonidele, organitele, asutustele ja ametitele igakülgselt vajalikku abi liidu finantshuvide kaitsmisel.

- (61) Kolmandal riigil, kes on sõlminud liiduga lepingu liikmesriigis või asjaomases kolmandas riigis esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava riigi määramise kriteeriumide ja mehhanismide kohta, tuleks lubada fondis osaleda, kui on täidetud teatavad tingimused.
- (62) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud horisontaalseid finantsreegleid. Need reeglid on sätestatud finantsmääruses ning nendega määratakse eelkõige kindlaks menetlus eelarve kehtestamiseks ja selle täitmiseks toetuste, hangete, auhindade ja eelarve kaudse täitmise kaudu ning nähakse ette finantsjuhtimises osalejate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud reeglid hõlmavad ka üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks.
- (63) Nõukogu otsuse 2013/755/EL ⁽²⁶⁾ kohaselt võivad ülemeremaades või -territooriumidel elavad isikud ja asuvad üksused saada rahalist toetust vastavalt fondi reeglitele ja eesmärkidele ning asjaomase ülemeremaa või -territooriumiga seotud liikmesriigi suhtes kohaldatavale võimalikule korrale.
- (64) Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 349 ja kooskõlas komisjoni 24. oktoobri 2017. aasta teatisega „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“, mille nõukogu kiitis heaks oma 12. aprilli 2018. aasta järeldustes, peaksid asjaomased liikmesriigid tagama, et nende riiklikes strateegiates ja programmides käsitletakse ka äärepoolseimate piirkondade konkreetseid probleeme rände haldamisel. Fondist tuleks neid liikmesriike toetada piisavate vahenditega, et nad saaksid neid piirkondi abistada rände kestlikul haldamisel ja võimaliku survega toimetulemisel.
- (65) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe ⁽²⁷⁾ punktidele 22 ja 23 tuleks fondi hinnata teabe põhjal, mis on kogutud konkreetsete seirenormide alusel, vältides samal ajal eelkõige liikmesriikidele langevat halduskoormust, ja ülereguleerimist. Need seirenormid peaksid asjakohasel juhul sisaldama mõõdetavaid näitajaid, mille alusel hinnata fondi mõju kohapeal. Fondiga saavutatud tulemuste mõõtmiseks tuleks iga selle erieesmärgi jaoks kehtestada näitajad ja seonduvad sihid. Need näitajad peaksid hõlmama kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid näitajaid.
- (66) Näitajate abil ja finantsaruannete kaudu peaksid komisjon ja liikmesriigid kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 ja käesoleva määruse asjaomaste sätetega jälgima fondi rakendamist. Alates 2023. aastast peaksid liikmesriigid esitama komisjonile iga-aastased tulemusaruanded viimase aruandeaasta kohta. Aruanded peaksid sisaldama teavet liikmesriikide programmide rakendamisel tehtud edusammude kohta. Liikmesriigid peaksid komisjonile esitama ka nende aruannete kokkuvõtted. Komisjon peaks tõlkima kokkuvõtted kõikidesse liidu ametlikesse keeltesse ja tegema need oma veebisaidil üldsusele kättesaadavaks koos linkidega määruses (EL) 2021/1060 osutatud liikmesriikide veebisaitidele.

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

⁽²⁶⁾ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaa ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta (ÜMTde assotsieerimise otsus) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

⁽²⁷⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (67) Võttes arvesse, kui tähtis on võidelda kliimamuutuste vastu kooskõlas liidu kohustustega rakendada Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkulepet ⁽²⁸⁾ ning saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärgid, peaksid käesoleva määruse kohased meetmed aitama saavutada eesmärki eraldada 30 % kõigist mitmeaastase finantsraamistiku alusel tehtavatest kulutustest kliimaeesmärkide peavoolutamiseks ning liikuda selle eesmärgi poole, et 2024. aastal eraldatakse eelarvest bioloogilise mitmekesisusega seotud kuludeks 7,5 % ning 2026. ja 2027. aastal 10 %, võttes seejuures arvesse, et kliimaeesmärgid ja bioloogilise mitmekesisuse eesmärgid praegu kattuvad. Fondist tuleks toetada tegevusi, mis on kooskõlas liidu kliima- ja keskkonnastandardite ja prioriteetidega ega kahjusta märkimisväärselt keskkonnaeesmärke Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852 ⁽²⁹⁾ artikli 17 tähenduses.
- (68) Programmitöö perioodil 2014–2020 fondist toetatavate programmide ja projektide suhtes tuleks jätkata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 514/2014 ⁽³⁰⁾ ning muude programmitöö perioodi 2014–2020 suhtes kohaldatavate õigusaktide kohaldamist. Kuna määruse (EL) nr 514/2014 rakendamisperiood kattub käesoleva määrusega hõlmatud programmitöö perioodiga, tuleks teatavate kõnealuse määrusega heaks kiidetud projektide elluviimise järjepidevuse tagamiseks kehtestada projektide etappideks jaotamise sätteid. Projekti iga üksikut etappi tuleks rakendada kooskõlas selle programmitöö perioodi normidega, mille alusel projekti rahastatakse.
- (69) Käesoleva määruse mitteolemuslike osade täiendamiseks ja muutmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte seoses III lisa kohase toetuskõlblike meetmete loetelu, IV lisa kohaste kõrgema kaasfinantseerimise määruga meetmete, VII lisa kohase tegevustoetuse ning seire- ja hindamisraamistiku edasiarendamisega. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (70) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽³¹⁾. Kontrollimenetlust tuleks kasutada nende rakendusaktide vastuvõtmisel, milles sätestatakse liikmesriikide ühised kohustused, eelkõige komisjonile teabe edastamise kohustus, ning nõuandemenetlust tuleks kasutada nende rakendusaktide vastuvõtmisel, mis on seotud komisjonile teabe edastamise üksikasjaliku korraga programmitöö ja aruandluse raamistikus, arvestades nende puhttehnilist laadi. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, mis on seotud erakorralise abi laadi ja eesmärgiga, ning kui tungiv kiireloomulisus seda nõuab, peaks komisjon vastu võtma viivitamata kohaldatavad rakendusaktid käesolevas määruses sätestatud erakorralise abi andmise otsuste vastuvõtmiseks.
- (71) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid nende ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

⁽²⁸⁾ ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.

⁽²⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

⁽³⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 514/2014, millega sätestatakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisiohje rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad üldsätteid (ELT L 150, 20.5.2014, lk 112).

⁽³¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisoluliste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (72) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt, ja ilma et see piiraks kõnealuse protokoll artikli 4 kohaldamist, ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (73) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (74) Vastavalt finantsmääruse artikli 193 lõikele 2 võib toetust anda juba alustatud meetmele, tingimusel et taotleja suudab tõendada vajadust alustada meedet enne toetuslepingu allkirjastamist. Enne toetustaotluse esitamise kuupäeva tekkinud kulud ei saa rahastada liidu vahenditest, välja arvatud igakülgset põhjendatud erandjuhtudel. Selleks et vältida liidu toetuses häireid, mis võivad kahjustada liidu huve, peaks mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 alguses olema piiratud ajavahemiku jooksul võimalik, et kulud, mis on tekkinud seoses käesoleva määruse alusel eelarve otsese täitmise korras toetatavate meetmetega, mis on juba alanud, saab rahastada liidu vahenditest alates 1. jaanuarist 2021, isegi kui need kulud tekkisid enne toetustaotluse või abitaotluse esitamist.
- (75) On asjakohane viia käesoleva määruse kohaldamise periood vastavusse nõukogu määruse (EL, Euratom) 2020/2093⁽³²⁾ kohaldamise perioodiga.
- (76) Selleks et tagada asjaomases poliitikavaldkonnas toetuse andmise järjepidevus ja võimaldada rakendamise alustamist mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 algusest, peaks käesolev määrus jõustuma võimalikult kiiresti ja seda tuleks kohaldada tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2021,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesoleva määrusega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond (edaspidi „fond“) ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027.

Käesolevas määruses sätestatakse fondi eesmärgid, eelarve ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027 ning liidupoolse rahastamise vormid ja reeglid.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „rahvusvahelise kaitse taotleja“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/32/EL⁽³³⁾ artikli 2 punktis c määratletud taotleja;

⁽³²⁾ Nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11).

⁽³³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (ELT L 180, 29.6.2013, lk 60).

- 2) „rahvusvahelise kaitse saaja“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/95/EL⁽³⁴⁾ artikli 2 punktis b määratletud rahvusvahelise kaitse saaja;
- 3) „segarahastamistoiming“ – liidu eelarvest toetatavad meetmed, sealhulgas segarahastamisvahendid finantsmääruse artikli 2 punkti 6 tähenduses;
- 4) „pereliige“ – kolmanda riigi kodanik, kes on määratletud pereliikmena liidu õiguses, mis reguleerib fondist toetatavate meetmete poliitikavaldkonda;
- 5) „humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmine“ – selliste kolmandate riikide kodanike või kodakondsuseta isikute vastuvõtmine kolmandast riigist, kuhu nad on olnud sunnitud ümber asumise, liikmesriikide territooriumile pärast liikmesriigi taotlusel Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametilt, ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametilt või muult asjaomaselt rahvusvaheliselt organilt vastava esildise saamist, kellele antakse rahvusvaheline kaitse või humanitaarkaitse seisund liikmesriigi õiguse alusel, millega nähakse täiendava kaitse saajatele ette samaväärsed õigused ja kohustused, nagu on sätestatud direktiivi 2011/95/EL artiklites 20–34;
- 6) „tegevustoetus“ – osa liikmesriigi eraldisest, mida võib kasutada nende avaliku sektori asutuste toetamiseks, kes vastutavad liidu avaliku teenuse moodustavate ülesannete täitmise ja teenuste osutamise eest;
- 7) „väljasaatmine“ – direktiivi 2008/115/EÜ artikli 3 punktis 5 määratletud väljasaatmine;
- 8) „ümberasustamine“ – pärast ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti esildise saamist selliste kolmandate riikide kodanike või kodakondsuseta isikute vastuvõtmine liikmesriikide territooriumile kolmandast riigist, kuhu nad on ümber asunud, kellele antakse rahvusvaheline kaitse ja kellel on võimalik saada püsiv lahendus kooskõlas liidu ja riigisisese õigusega;
- 9) „tagasisaatmine“ – direktiivi 2008/115/EÜ artikli 3 punktis 3 määratletud tagasisaatmine;
- 10) „erimeetmed“ – fondi eesmärkidele vastava liidu lisaväärtusega riikidevahelised või riiklikud projektid, mille jaoks võivad üks, mitu või kõik liikmesriigid saada oma programmi jaoks lisaeraldise;
- 11) „kolmanda riigi kodanik“ – isik, sealhulgas kodakondsuseta isik või määratlemata kodakondsusega isik, kes ei ole liidu kodanik, nagu see on määratletud ELi toimimise lepingu artikli 20 lõikes 1;
- 12) „saatjata alaealine“ – direktiivi 2011/95/EL artikli 2 punktis 1 määratletud saatjata alaealine;
- 13) „liidu meetmed“ – riikidevahelised projektid või liidu erihuvides olevad projektid, mida rakendatakse kooskõlas rahastu eesmärkidega;
- 14) „haavatav isik“ – isik, kes on määratletud haavatava isikuna liidu õiguses, mis reguleerib fondist toetatavate meetmete poliitikavaldkonda.

Artikkel 3

Fondi eesmärgid

1. Fondi poliitikaeesmärk on aidata kaasa rändevoogude tõhusale haldamisele ning ühise varjupaigapoliitika ja ühise rändepoliitika rakendamisele, tugevdamisele ja arendamisele vastavalt asjaomasele liidu *acquis*'le ning järgides täielikult liidu ja liikmesriikide rahvusvahelisi kohustusi, mis tulenevad rahvusvahelistest lepingutest, mille osalised nad on.
2. Lõikes 1 sätestatud poliitikaeesmärgi raames toetab fond järgmiste erieesmärkide saavutamist:
  - a) tugevdada ja arendada kõiki Euroopa ühise varjupaigasüsteemi aspekte, sealhulgas selle välismõõdet;

⁽³⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/95/EL, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule (ELT L 337, 20.12.2011, lk 9).

- b) tugevdada ja arendada seaduslikku rännet liikmesriikidesse vastavalt nende majanduslikele ja sotsiaalsetele vajadustele ning edendada kolmandate riikide kodanike tõhusat integratsiooni ja sotsiaalset kaasamist ja aidata sellele kaasa;
  - c) aidata võidelda ebaseadusliku rände vastu, edendada tõhusat, turvalist ja väärikat tagasisaatmist ja tagasivõtmist ning edendada ja toetada tulemuslikku esialgset taasintegreerumist kolmandates riikides;
  - d) suurendada solidaarsust ja vastutuse õiglast jagamist liikmesriikide vahel, pöörates eeskätt tähelepanu rände- ja varjupaigaprobleemidest enim mõjutatud liikmesriikidele, sealhulgas praktilise koostöö kaudu.
3. Lõikes 2 sätestatud eesmärkide raames rakendatakse fondi II lisas loetletud rakendusmeetmete kaudu.

Artikkel 4

Partnerlus

Fondi rakendamisel hõlmavad partnerlused vastavalt määruse (EL) 2021/1060 artikli 8 lõikele 1 piirkondlikke, kohalikke, linna- ja muid avaliku sektori asutusi või neid esindavaid ühendusi, asjaomaseid rahvusvahelisi organisatsioone, selliseid valitsusväliseid organisatsioone nagu pagulaste ja rändajate juhitud organisatsioonid, riigisised inimõiguste institutsioonid ja võrdõiguslikkust edendavad üksused, ning majandus- ja sotsiaalpartnereid.

Artikkel 5

Toetuse kohaldamisala

1. Fondi eesmärkide raames ja kooskõlas II lisas loetletud rakendusmeetmetega toetatakse fondist eelkõige III lisas loetletud meetmeid.

Ettenägematute või uute asjaolude käsitlemiseks on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 37 vastu delegeeritud õigusakte III lisas esitatud meetmete loetelu muutmiseks, et lisada uusi meetmeid.
2. Fondi eesmärkide saavutamiseks võidakse fondist kooskõlas artikliga 7 või 24 toetada III lisas osutatud, liidu prioriteetidega kooskõlas olevaid meetmeid, mida võetakse kolmandates riikides ja on nendega seotud, kui see on asjakohane.
3. Komisjon ja liikmesriigid koos Euroopa välisteenistusega tagavad oma vastavate kohustuste kohaselt kolmandates riikides võetavate ja nendega seotud meetmete koordineerimise asjaomaste liidu poliitikameetmete, strateegiate ja vahenditega. Eelkõige tagavad nad, et kolmandates riikides ja nendega seotud meetmed:
  - a) viiakse ellu koostöös ja kooskõlas muude väljaspool liitu võetavate meetmetega, mida toetatakse muudest liidu vahenditest;
  - b) on kooskõlas liidu välispoliitikaga, järgivad poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõtet ning on kooskõlas asjaomase piirkonna või riigi jaoks koostatud strateegilise programmitöö dokumentidega;
  - c) keskenduvad meetmetele, mis ei ole arengule suunatud, ning
  - d) teenivad liidu sisepoliitika huve ning on kooskõlas liidus toimuva tegevusega.
4. Fondi eesmärgid toetavad meetmeid, mis on suunatud ühele või mitmele sihtrühmale ELi toimimise lepingu artiklite 78 ja 79 kohaldamisala raames.

Artikkel 6

Sooline võrdõiguslikkus ja diskrimineerimiskeeld

1. Liikmesriigid ja komisjon tagavad soolise perspektiivi integreerimise ning selle, et fondist toetatavate programmide ja projektide ettevalmistamise, rakendamise, seire, aruandluse ja hindamise käigus võetakse arvesse ja edendatakse soolist võrdõiguslikkust ja soolise võrdõiguslikkuse peavoolustamist.

2. Liikmesriigid ja komisjon võtavad asjakohaseid meetmeid, et välistada igasugune diskrimineerimine, mis on Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikliga 21 fondist toetatavate programmide ja projektide ettevalmistamise, rakendamise, seire, aruandluse ja hindamise ajal keelatud.

Artikkel 7

Fondis osalevad kolmandad riigid

1. Fond on avatud lõikes 2 loetletud kriteeriumeid täitvatele kolmandatele riikidele kooskõlas tingimustega, mis on sätestatud konkreetse lepingus, millega reguleeritakse kolmanda riigi osalemist fondis.

2. Selleks et kolmas riik saaks lõike 1 kohaselt fondis osaleda, peab ta olema sõlminud liiduga lepingu kriteeriumide ja mehhanismide kohta, mis võimaldavad määrata kindlaks liikmesriigis või asjaomases kolmandas riigis esitatud varjupaiga-taotluse läbivaatamise eest vastutava riigi.

3. Kolmanda riigi osalemist fondis käsitlev konkreetne leping peab vähemalt:

- a) võimaldama koostööd liikmesriikide ning liidu institutsioonide, organite, ametite ja asutustega varjupaiga, rände ja tagasisaatmise valdkonnas solidaarsuse ja vastutuse õiglase jagamise põhimõtete vaimus;
- b) põhinema kogu fondi kestuse ajal välja- ja tagasisaatmise lubamatuse, demokraatia, õigusriigi ja inimõiguste austamise põhimõtetel;
- c) tagama õiglase tasakaalu fondis osaleva kolmanda riigi osamaksete ja saadava kasu vahel;
- d) määrama kindlaks fondis osalemise tingimused, sealhulgas fondi tehtavate osamaksete kalkulatsiooni, ja selle halduskulud;
- e) täpsustama, et kolmandale riigile ei anta fondiga seoses otsustusõigust;
- f) kindlustama liidu õiguse tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve;
- g) nägema ette, et kolmas riik annab vastutavale eelarvevahendite käsutajale, OLAFile ja kontrollikojale kooskõlas artikliga 8 vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu.

Esimese lõigu punktis d osutatud osamakseid käsitatakse vastavalt finantsmääruse artikli 21 lõikele 5 sihtotstarbelise tuluna.

Artikkel 8

Liidu finantshuvide kaitse

Kui kolmas riik osaleb fondis rahvusvahelise lepingu kohaselt vastu võetud otsuse alusel või muu õigusakti alusel, annab kolmas riik vastutavale eelarvevahendite käsutajale, OLAFile ja kontrollikojale vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks. OLAFi puhul hõlmavad need õigused õigust korraldada juurdlust, sealhulgas teha kohapealseid kontrollid ja inspekteerimisi, nagu on sätestatud määruses (EL, Euratom) nr 883/2013.

II PEATÜKK

FINANTS- JA RAKENDUSRAAMISTIK

1. JAGU

Ühissätted

Artikkel 9

Üldpõhimõtted

1. Fondist antava toetusega täiendatakse riiklikke, piirkondlikke ja kohaliku tasandi sekkumisi ning keskendutakse sellele, et anda fondi eesmärkidele liidu lisaväärtust.
2. Komisjon ja liikmesriigid tagavad, et fondist antav ja liikmesriikidelt saadav toetus on kooskõlas liidu asjaomaste meetmete, poliitika ja prioriteetidega ning täiendab muudest liidu vahenditest, eelkõige välistegevuse rahastustest, Euroopa Sotsiaalfond+ist (ESF+) ja Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF) antavat toetust.
3. Fondi rakendatakse kooskõlas finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktidega a, b ja c kas eelarve jagatud, otsese või kaudse täitmise korras.

Artikkel 10

Eelarve

1. Fondi rakendamiseks on ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027 ette nähtud rahastamispakett, mille suurus jooksevhindades on 9 882 000 000 eurot.
2. Rahastamispaketti kasutatakse järgmiselt:
  - a) 6 270 000 000 eurot eraldatakse liikmesriikide programmidele,
  - b) 3 612 000 000 eurot eraldatakse artiklis 11 osutatud temaatilisele rahastule.
3. Kuni 0,42 % rahastamispaketist eraldatakse määruse (EL) 2021/1060 artiklis 35 osutatud komisjoni algatusel antavaks tehniliseks abiks.
4. Kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 artikliga 26 võib kokku kuni 5 % kõnealuse määruse mis tahes fondi eelarve jagatud täitmise korras tehtavatest esialgsetest eraldistest liikmesriigile kanda nimetatud liikmesriigi taotluse korral eelarve otsese või kaudse täitmise korras üle fondi. Komisjon haldab neid vahendeid otse kooskõlas finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktiga a või kaudselt kooskõlas kõnealuse lõigu punktiga c. Neid vahendeid kasutatakse asjaomase liikmesriigi huvides.

Artikkel 11

Üldsätted temaatilise rahastu rakendamise kohta

1. Artikli 10 lõike 2 punktis b osutatud summast eraldatakse temaatilise rahastu kaudu vahendeid paindlikult ning vastavalt tööprogrammile kas eelarve jagatud, otsese või kaudse täitmise korras. Võttes arvesse fondi olemust, teenib temaatiline rahastu peamiselt liidu sisepoliitikat kooskõlas artikli 3 lõikes 2 sätestatud erieesmärkidega.

Temaatilise rahastu rakendamiseks selle järgmiseid komponente:

- a) erimeetmed,
- b) liidu meetmed,

- c) artiklis 31 osutatud erakorraline abi,
- d) ümberasustamine ja humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmine,
- e) artiklis 20 osutatud liikmesriikidele rahvusvahelise kaitse taotlejate või rahvusvahelise kaitse saajate üleandmisel solidaarsuspingutuste raames antav toetus ning
- f) artiklis 26 osutatud Euroopa rändevõrgustik.

Samuti toetatakse määruse (EL) 2021/1060 artiklis 35 osutatud komisjoni algatusel antavat tehnilist abi summast, millele on osutatud käesoleva määruse artikli 10 lõike 2 punktis b.

2. Teemaatilise rahastust eraldatavate vahenditega toetatakse kooskõlas II lisas kajastatud liidu kokkulepitud prioriteetidega selliseid prioriteete, millel on liidu jaoks suur lisaväärtus, või reageeritakse pakilistele vajadustele.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud rahastamisega, välja arvatud artikli 31 lõike 1 esimese lõigu punktide a ja b kohaselt erakorraliseks abiks kasutatavad rahalised vahendid, toetatakse üksnes III lisas loetletud meetmeid, sealhulgas ümberasustamist ja humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmist kooskõlas artikliga 19 osana liidu rändepoliitika välismõõtmest.

3. Komisjon teeb koostööd kodanikuühiskonna organisatsioonide ja asjaomaste võrgustikega, eelkõige fondist rahastatavaid liidu meetmeid käsitlevate tööprogrammide ettevalmistamisel ja hindamisel.

4. Vähemalt 20 % teemaatilise rahastu esialgsest eraldisest eraldatakse artikli 3 lõike 2 punktis d sätestatud erieesmärgile.

5. Komisjon tagab, et kui liikmesriikidele antakse teemaatilise rahastu toetust eelarve otsese või kaudse täitmise korras, ei valita välja projekte, mida mõjutab ELi toimimise lepingu artikli 258 alusel komisjoni esitatud põhjendatud arvamus seoses rikkumismenetlusega, mis seab kahtluse alla kulude seaduslikkuse ja korrektsuse või nende projektide tulemuslikkuse.

6. Määruse (EL) 2021/1060 artikli 23 ja artikli 24 lõike 2 kohaldamisel, kui teemaatilise rahastu toetust eelarve jagatud täitmise korras, peab asjaomane liikmesriik tagama ja komisjon kontrollima, et kavandatud meetmeid ei mõjuta ELi toimimise lepingu artikli 258 alusel komisjoni seoses rikkumismenetlusega esitatud põhjendatud arvamus, mis seab kahtluse alla kulude seaduslikkuse ja korrektsuse või meetmete tulemuslikkuse.

7. Komisjon kehtestab teemaatilise rahastu jaoks üldsumma, mis tehakse kättesaadavaks liidu eelarve iga-aastaste assigneeringute alusel.

8. Komisjon võtab teemaatilise rahastu jaoks rakendusaktidega vastu finantsmääruse artiklis 110 osutatud rahastamisotsused, milles määratakse kindlaks toetatavad eesmärgid ja meetmed ning täpsustatakse iga käesoleva artikli lõike 1 teises lõigus osutatud komponendi jaoks ette nähtud summad. Rahastamisotsustes esitatakse asjakohasel juhul segarahastamistoimingute jaoks ette nähtud kogusumma. Rahastamisotsused võivad teha üheks või mitmeks aastaks ning need võivad hõlmata käesoleva artikli lõike 1 teises lõigus osutatud teemaatilise rahastu üht või mitut komponenti. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas käesoleva määruse artikli 38 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

9. Teemaatilise rahastu toetatakse eelkõige meetmeid, mis kuuluvad II lisa punkti 2 alapunktis d osutatud rakendusmeetmete hulka, mida rakendavad riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused või kodanikuühiskonna organisatsioonid. Sellega seoses suunatakse vähemalt 5 % teemaatilise rahastu esialgsest eraldisest integratsioonimeetmete rakendamisele kohalike ja piirkondlike asutuste poolt.

10. Komisjon tagab vahendite õiglase ja läbipaistva jaotuse artikli 3 lõikes 2 sätestatud erieesmärkide vahel. Komisjon annab aru teemaatilise rahastu kasutamise ja käesoleva artikli lõike 1 teises lõigus osutatud komponentide vahelise jaotuse kohta, sealhulgas toetuse kohta, mida liidu meetmete raames antakse kolmandates riikides võetavatele või nendega seotud meetmetele.

11. Pärast lõikes 8 osutatud rahastamisotsuse vastuvõtmist võib komisjon liikmesriikide programme vastavalt muuta.

2. JAGU

Toetus ja selle rakendamine eelarve jagatud täitmise korras

Artikkel 12

Kohaldamisala

1. Käesolevat jagu kohaldatakse artikli 10 lõike 2 punktis a osutatud summa suhtes ja lisavahendite suhtes, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise korras vastavalt artiklis 11 osutatud temaatilist rahastut käsitlevale rahastamisotsusele.
2. Käesoleva jao kohast toetust kasutatakse eelarve jagatud täitmise korras kooskõlas finantsmääruse artikliga 63 ja määrusega (EL) 2021/1060.

Artikkel 13

Eelarvevahendid

1. Artikli 10 lõike 2 punktis a osutatud summa eraldatakse liikmesriikide programmidele esialgu järgmiselt:
  - a) 5 225 000 000 eurot kooskõlas I lisaga;
  - b) 1 045 000 000 eurot artikli 17 lõikes 1 osutatud liikmesriikide programmide jaoks ette nähtud eraldiste kohandamiseks.
2. Kui käesoleva artikli lõike 1 punktis b osutatud summat ei eraldata täielikult, võib järelejäänud summa lisada artikli 10 lõike 2 punktis b osutatud summale.

Artikkel 14

Eelmaksed

1. Vastavalt määruse (EL) 2021/1060 artikli 90 lõikele 4 tehakse fondile eelmaksed aastaste osamaksetena sõltuvalt rahaliste vahendite olemasolust enne iga aasta 1. juulit järgmiselt:
  - a) 2021: 4 %,
  - b) 2022: 3 %,
  - c) 2023: 5 %,
  - d) 2024: 5 %,
  - e) 2025: 5 %,
  - f) 2026: 5 %.
2. Kui liikmesriigi programm võetakse vastu pärast 1. juulit 2021, tasutakse varasemad osamaksed selle vastuvõtmise aastal.

Artikkel 15

Kaasrahastamise määrad

1. Liidu eelarvest eraldatav osalus ei või ületada 75 % projekti rahastamiskõlblikest kogukuludest.

2. Liidu eelarvest eraldatavat osalust võib suurendada 90 %-ni erimeetmete raames rakendatavate projektide rahastamiskõlblikest kogukuludest.
3. Liidu eelarvest eraldatavat osalust võib suurendada 90 %-ni IV lisas loetletud meetmete rahastamiskõlblikest kogukuludest.
4. Liidu eelarvest eraldatavat osalust võib suurendada 100 %-ni tegevustoetuse rahastamiskõlblikest kogukuludest.
5. Liidu eelarvest eraldatavat osalust võib suurendada 100 %-ni artiklis 31 osutatud erakorralise abi rahastamiskõlblikest kogukuludest.
6. Liidu eelarvest eraldatavat osalust võib suurendada 100 %-ni liikmesriikide algatusel antava tehnilise abi rahastamiskõlblikest kogukuludest määruse (EL) 2021/1060 artikli 36 lõike 5 punkti b alapunktis vi sätestatud piirides.
7. Komisjoni otsuses, millega liikmesriigi programm heaks kiidetakse, määratakse kindlaks kaasrahastamise määr ning fondist lõigetes 1–6 osutatud rahalise toetusega hõlmatud meetmete liikidele antava osaluse maksimumsumma.
8. Komisjoni otsuses, millega liikmesriigi programm heaks kiidetakse, määratakse iga meetme liigi jaoks kindlaks, kas kaasrahastamise määra kohaldatakse:
  - a) kogu osalusele, sealhulgas avaliku ja erasektori osalusele, või
  - b) ainult avaliku sektori osalusele.

Artikkel 16

Liikmesriikide programmid

1. Iga liikmesriik tagab, et tema programmides käsitletavad prioriteetid on kooskõlas liidu prioriteetide ja väljakutsetega varjupaigaküsimuste ja rände haldamise valdkonnas ning vastavad neile ning et need on täielikult kooskõlas asjaomase liidu *acquis*ga ja kokkulepitud liidu prioriteetidega, järgides samal ajal täielikult liidu ja liikmesriikide rahvusvahelisi kohustusi, mis tulenevad rahvusvahelistest lepingutest, mille osalised nad on. Oma programmide prioriteetide kindlaks määramisel tagavad liikmesriigid, et nende programmides käsitletakse piisavalt II lisas loetletud rakendusmeetmeid.

Võttes arvesse fondi olemust, teenivad liikmesriikide programmid peamiselt liidu sisepoliitikat kooskõlas käesoleva määruse artikli 3 lõikes 2 sätestatud erieesmärkidega.

Komisjon hindab liikmesriikide programme kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 artikliga 23.

2. Artikli 13 lõike 1 kohaselt eraldatud vahendite piires ning ilma et see mõjutaks käesoleva artikli lõike 3 kohaldamist, eraldab iga liikmesriik oma programmis:
  - a) vähemalt 15 % talle eraldatud vahenditest artikli 3 lõike 2 punktis a sätestatud erieesmärgi jaoks ning
  - b) vähemalt 15 % talle eraldatud vahenditest artikli 3 lõike 2 punktis b sätestatud erieesmärgi jaoks.
3. Liikmesriik võib eraldada vähem vahendeid kui lõikes 2 osutatud miinimumprotsendid üksnes juhul, kui ta selgitab oma programmis üksikasjalikult, miks vahendite eraldamine alla selle taseme ei sea ohtu asjaomase eesmärgi saavutamist.
4. Komisjon tagab, et liikmesriikide programmide väljatöötamisel võetakse varajases etapis ja õigel ajal arvesse asjaomaste detsentraliseeritud asutuste, eelkõige Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti, Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ning nõukogu määrusega (EÜ) nr 168/2007⁽³⁵⁾ loodud Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti teadmisi ja eksperditeadmisi nende pädevusse kuuluvates valdkondades.

⁽³⁵⁾ Nõukogu 15. veebruari 2007. aasta määrus (EÜ) nr 168/2007, millega asutatakse Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (ELT L 53, 22.2.2007, lk 1).

5. Komisjon võib asjakohasel juhul kaasata asjaomaseid detsentraliseeritud asutusi, sealhulgas lõikes 4 osutatud asutusi, 5. jaos täpsustatud seire- ja hindamisülesannete täitmisesse, eelkõige selleks, et tagada fondi toel rakendatavate meetmete kooskõla asjaomase liidu *acquis*'ga ja kokkulepitud liidu prioriteetidega.

6. Pärast käesoleva määruse kohaldamisalasse jäävate soovitude vastuvõtmist kooskõlas määrusega (EL) nr 1053/2013 teeb asjaomane liikmesriik koos komisjoniga kindlaks sobivaima viisi, kuidas neid järeldusi ja soovitusi oma programmis käsitleda, kasutades fondi toetust, kui see on asjakohane.

Komisjon võib vastavalt vajadusele kasutada ka detsentraliseeritud asutuste eksperditeadmisi nende asutuste pädevusse kuuluvates konkreetsetes küsimustes.

7. Vajaduse korral muudetakse liikmesriigi programmi vastavalt määruse (EL) 2021/1060 artiklile 24, et võtta arvesse käesoleva artikli lõikes 6 osutatud soovitusi.

8. Komisjoni ja asjakohasel juhul asjaomaste detsentraliseeritud asutustega nende pädevuse raames koostööd tehes ja konsulteerides võib liikmesriik oma programmi vahendeid ümber jagada, et rakendada lõikes 6 osutatud soovitusi, kui neil soovitudel on finantsmõju.

9. Liikmesriigid püüavad oma programmides rakendada eelkõige IV lisa loetletud kõrgema kaasrahastamismääraga meetmeid. Ettenägematute või uute asjaolude käsitlemiseks või tulemusliku rahastamise tagamiseks on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 37 vastu delegeeritud õigusakte IV lisa esitatud kõrgema kaasrahastamismääraga meetmete loetelu muutmiseks.

10. Liikmesriikide programmides võib lubada ka III lisa osutatud integratsioonimeetmetega hõlmatud isikute pereliikmete kaasamist sellises ulatuses, mida on vaja nende meetmete tõhusaks rakendamiseks.

11. Kui liikmesriik otsustab fondi toel rakendada projekti koos kolmanda riigiga või kolmandas riigis, konsulteerib ta enne projekti heakskiitmist komisjoniga.

12. Määruse (EL) 2021/1060 artikli 22 lõikes 5 osutatud programmi töö põhineb käesoleva määruse VI lisa tabelis 1 sätestatud sekkumise liikidel ja sisaldab iga käesoleva määruse artikli 3 lõikes 2 sätestatud erieesmärgi raames kavandatud vahendite esialgset jaotust sekkumise liikide kaupa.

Artikkel 17

Vahehindamine

1. 2024. aastal eraldab komisjon asjaomaste liikmesriikide programmidele kooskõlas I lisa punkti 1 alapunktis b ja punktides 2–5 osutatud kriteeriumidega artikli 13 lõike 1 punktis b osutatud lisa summa. Rahastamine hakkab kehtima alates 1. jaanuarist 2025.

2. Kui vähemalt 10 % käesoleva määruse artikli 13 lõike 1 punktis a osutatud esialgsest programmi eraldisest ei ole määruse (EL) 2021/1060 artikli 91 kohaselt maksetaotlustega kaetud, ei ole asjaomasel liikmesriigil õigust saada oma käesoleva määruse artikli 13 lõike 1 punktis b osutatud programmi jaoks lisaeraldist.

3. Käesoleva määruse artiklis 11 osutatud temaatilisest rahastust alates 1. jaanuarist 2025 vahendite eraldamisel võtab komisjon arvesse edu, mida liikmesriigid on saavutanud määruse (EL) 2021/1060 artiklis 16 osutatud tulemusraamistiku põhipunktide täitmisel, ning rakendamisel tuvastatud puudusi.

*Artikkel 18***Erimeetmed**

1. Lisaks artikli 13 lõike 1 kohasele eraldisele võib liikmesriik saada rahalisi vahendeid erimeetmete jaoks, tingimusel et vahendid on seejärel tema programmis sihtotstarbelisena märgitud ja et nende abil aidatakse täita fondi eesmäärke.
2. Erimeetmetele mõeldud rahalisi vahendeid ei tohi kasutada liikmesriigi programmi muude meetmete jaoks, välja arvatud igakülselt põhjendatud juhtudel, ja komisjon peab olema nende kasutamise liikmesriigi programmi muutmise kaudu heaks kiitnud.

*Artikkel 19***Vahendid ümberasustamiseks ja humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmiseks**

1. Lisaks artikli 13 lõike 1 punkti a kohasele eraldisele saavad liikmesriigid 10 000 euro suuruse summa iga ümberasustamise kaudu vastu võetud isiku kohta.
2. Lisaks artikli 13 lõike 1 punkti a kohasele eraldisele saavad liikmesriigid 6 000 euro suuruse lisasumma iga humanitaarsetel põhjustel vastu võetud isiku kohta.
3. Lõikes 2 osutatud summat suurendatakse 8 000 euroni iga humanitaarsetel põhjustel vastu võetud isiku kohta, kes kuulub ühte või mitmesse järgmisse haavatavasse rühma:
  - a) ohustatud naised ja lapsed;
  - b) saatjata alaealised;
  - c) selliste meditsiiniliste vajadustega isikud, mida saab rahuldada üksnes humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmise teel;
  - d) isikud, kes vajavad humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmist seoses õigusliku või füüsilise kaitse vajadustega, sealhulgas vägivalda- või piinamisohvrid.
4. Kui liikmesriik võtab vastu isiku, kes kuulub rohkem kui ühte lõigetes 2 ja 3 osutatud kategooriasse, saab ta nimetatud summa selle isiku kohta vaid ühel korral.
5. Asjakohasel juhul võib liikmesriik saada vastavad summad ka lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud isikute pereliikmete eest, kui kõnealused pereliikmed võetakse vastu perekonna ühtsuse tagamiseks.
6. Käesolevas artiklis osutatud summad antakse kuludega sidumata rahastamise vormis kooskõlas finantsmääruse artikliga 125.
7. Käesoleva artikli lõigetes 1, 2, 3 ja 5 osutatud summad eraldatakse liikmesriigi programmile esimest korda rahastamisotsusega, millega programm heaks kiidetakse. Kõnealuseid summasid ei tohi kasutada liikmesriigi programmi muude meetmete jaoks, välja arvatud igakülselt põhjendatud juhtudel, kui komisjon on kõnealuse programmi muutmise nende kasutamise heaks kiitnud. Kõnealused summad võib lisada komisjonile esitatavatesse maksetaotlustesse, tingimusel et isik, kelle eest summa eraldatakse, on tegelikult ümber asustatud või vastu võetud.
8. Kontrolli ja auditi eesmärgil säilitavad liikmesriigid teavet, mida on vaja ümberasustatud või vastu võetud isikute ning nende ümberasustamise või vastuvõtmise kuupäeva nõuetekohaseks tuvastamiseks.
9. Et võtta arvesse kehtivaid inflatsioonimäärasid, asjaomaseid arengusuundi ümberasustamise valdkonnas ja muid tegureid, millega saaks optimeerida käesoleva artikli lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud summadega antud rahalise stiimuli kasutamist, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 37 vastu delegeeritud õigusakte, et olemasolevate vahendite piires kohendada käesoleva artikli lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud summasid, kui seda peetakse asjakohaseks.

Artikkel 20

Vahendid rahvusvahelise kaitse taotlejate või rahvusvahelise kaitse saajate üleandmiseks

1. Lisaks artikli 13 lõike 1 kohasele eraldisele saab liikmesriik 10 000 euro suuruse lisasumma iga rahvusvahelise kaitse taotleja eest, kes on teisest liikmesriigist üle antud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 604/2013 ⁽³⁶⁾ artiklile 17 või sarnases vormis ümberpaigutamise tulemusel.
2. Asjakohasel juhul võivad liikmesriigid saada käesoleva artikli lõikes 1 osutatud summa ka nimetatud lõikes osutatud isikute pereliikmete eest, tingimusel et need pereliikmed on üle antud perekonna ühtsuse tagamiseks vastavalt määruse (EL) nr 604/2013 artiklile 17 või üle antud sarnases vormis ümberpaigutamise tulemusel.
3. Lisaks artikli 13 lõike 1 kohasele eraldisele saavad liikmesriigid 10 000 euro suuruse lisasumma iga teisest liikmesriigist üle antud rahvusvahelise kaitse saaja eest.
4. Asjakohasel juhul võivad liikmesriigid saada vastavad summad ka lõikes 3 osutatud isikute pereliikmete eest, kui kõnealused pereliikmed antakse üle perekonna ühtsuse tagamiseks.
5. Liikmesriik, kes katab lõigetes 1–4 osutatud üleandmiste kulud, saab 500 euro suuruse summa iga rahvusvahelise kaitse taotleja või rahvusvahelise kaitse saaja eest, kes on teise liikmesriiki üle antud.
6. Käesolevas artiklis osutatud summad antakse kuludega sidumata rahastamise vormis kooskõlas finantsmääruse artikliga 125.
7. Käesoleva artikli lõigetes 1–5 osutatud summad eraldatakse liikmesriigi programmile tingimusel, et isik, kelle eest summa eraldatakse, on vastavalt kas mõnda liikmesriiki tegelikult üle antud või taotlejana registreeritud liikmesriigis, kes on kooskõlas määrusega (EL) nr 604/2013 vastutav. Kõnealuseid summasid ei tohi kasutada liikmesriigi programmi muude meetmete jaoks, välja arvatud igakülgset põhjendatud juhtudel, kui komisjon on kõnealuse programmi muutmise nende kasutamise heaks kiitnud.
8. Kontrolli ja auditi eesmärgil säilitavad liikmesriigid teavet, mida on vaja üle antud isikute ja nende üleandmise kuupäeva korrektseks tuvastamiseks.
9. Et võtta arvesse olemasolevaid inflatsioonimäärasisid, asjaomaseid arengusuundi ümberpaigutamise valdkonnas ja muid tegureid, millega saaks optimeerida käesoleva artikli lõigetes 1, 3 ja 5 osutatud summadega antud rahalise stiimuli kasutamist, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 37 vastu delegeeritud õigusakte, et olemasolevate vahendite piires kõnealuseid summasid kohandada, kui seda peetakse asjakohaseks.

Artikkel 21

Tegevustoetus

1. Liikmesriik võib kasutada kuni 15 % fondist oma programmi jaoks eraldatud summast, et rahastada tegevustoetust fondi erieesmärkide raames.
2. Tegevustoetuse kasutamisel peab liikmesriik järgima asjaomast liidu *acquis*'d ja hartat.

⁽³⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 604/2013, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest (ELT L 180, 29.6.2013, lk 31).

3. Liikmesriik selgitab oma programmis ja käesoleva määruse artiklis 35 osutatud iga-aastases tulemusaruandes, kuidas tegevustoetuse kasutamine aitab saavutada fondi eesmärgi. Enne liikmesriigi programmi heakskiitmist hindab komisjon tegevustoetuse kasutamise soovist teatanud liikmesriikide lähteolukorda. Komisjon võtab arvesse nende liikmesriikide esitatud teavet ning asjakohasel juhul määruse (EL) nr 1053/2013 kohaselt tehtud ja käesoleva määruse kohaldamisalasse jääva seire põhjal kättesaadavat teavet.
4. Tegevustoetuse keskmes on meetmed, mis on hõlmatud VII lisas ette nähtud kuludega.
5. Ettenägematute või uute asjaolude käsitlemiseks või tulemusliku rahastamise tagamiseks on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 37 vastu delegeeritud õigusakte VII lisas loetletud rahastamiskõlblike meetmete muutmiseks.

Artikkel 22

Juhtimiskontrollid ja auditid projektide puhul, mille viivad ellu rahvusvahelised organisatsioonid

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c alapunktis ii osutatud rahvusvaheliste organisatsioonide või nende asutuste suhtes, kelle süsteeme, reegleid ja menetlusi on komisjon kõnealuse määruse artikli 154 lõigete 4 ja 7 kohaselt hinnanud ja pidanud neid liidu eelarvest rahastatavate toetuste kaudse rakendamise eesmärgil piisavaks (edaspidi „rahvusvahelised organisatsioonid“).
2. Ilma et see piiraks määruse (EL) 2021/1060 artikli 83 esimese lõigu punkti a ja finantsmääruse artikli 129 kohaldamist, ei pea korraldusasutus juhul, kui rahvusvaheline organisatsioon on määruse (EL) 2021/1060 artikli 2 punktis 9 määratletud toetusesaaja, tegema määruse (EL) 2021/1060 artikli 74 lõike 1 esimese lõigu punktis a osutatud juhtimiskontrolle, tingimusel et rahvusvaheline organisatsioon esitab korraldusasutusele finantsmääruse artikli 155 lõike 1 esimese lõigu punktides a, b ja c nõutud dokumendid.
3. Ilma et see piiraks finantsmääruse artikli 155 lõike 1 esimese lõigu punkti c kohaldamist, kinnitatakse rahvusvahelise organisatsiooni esitatavas liidu vahendite haldaja kinnituses, et projekt vastab kohaldatavale õigusele ja projekti toetamise tingimustele.
4. Kui kulud tuleb hüvitada määruse (EL) 2021/1060 artikli 53 lõike 1 punkti a alusel, kinnitatakse rahvusvahelise organisatsiooni esitatavas vahendite haldaja kinnituses lisaks, et:
  - a) arveid ja toetusesaaja maksetõendeid on kontrollitud;
  - b) toetusesaaja raamatupidamisdokumente või raamatupidamiskoodi on kontrollitud tehingute puhul, mis on seotud korraldusasutusele deklareeritud kuludega.
5. Kui kulud tuleb hüvitada määruse (EL) 2021/1060 artikli 53 lõike 1 punkti b, c või d alusel, kinnitatakse rahvusvahelise organisatsiooni esitatavas liidu vahendite haldaja kinnituses, et kulude hüvitamise tingimused on täidetud.
6. Finantsmääruse artikli 155 lõike 1 esimese lõigu punktides a ja c osutatud dokumendid esitatakse korraldusasutusele koos iga maksetaotlusega, mille toetusesaaja on esitanud.
7. Toetusesaaja esitab korraldusasutusele igal aastal 15. oktoobriks aruande. Aruandele on lisatud sõltumatu auditeerimisasutuse arvamus, mis on koostatud rahvusvaheliselt tunnustatud auditeerimisstandardite kohaselt. Arvamuses märgitakse, kas kehtestatud kontrollisüsteemid toimivad nõuetekohaselt ja on kulutõhusad ning kas raamatupidamisarvestuse aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed. Arvamuses märgitakse samuti, kas audit seab

rahvusvahelise organisatsiooni esitatud liidu vahendite haldaja kinnitustes esitatud väited kahtluse alla, sealhulgas teave kelmuse- või pettusekahtluse kohta. Arvamuses antakse kinnitus, et korraldusasutusele rahvusvahelise organisatsiooni esitatud maksetaotlustes märgitud kulutused on seaduslikud ja korrektsed.

8. Ilma et see piiraks olemasolevaid võimalusi finantsmääruse artiklis 127 osutatud täiendavate auditite tegemiseks, koostab korraldusasutus määruse (EL) 2021/1060 artikli 74 lõike 1 esimeses lõigu punktis f osutatud liidu vahendite haldaja kinnituse. Selle asemel et tugineda määruse (EL) 2021/1060 artikli 74 lõikes 1 osutatud juhtimiskontrollidele koostab korraldusasutus kinnituse käesoleva artikli lõigete 2–5 ja 7 kohaselt rahvusvahelise organisatsiooni esitatud dokumentide põhjal.

9. Dokument, milles määratakse kindlaks määruse (EL) 2021/1060 artikli 73 lõikes 3 osutatud toetuse andmise tingimused, sisaldab käesolevas artiklis sätestatud nõudeid.

10. Lõiget 2 ei kohaldata ja korraldusasutuselt nõutakse seetõttu juhtimiskontrolli tegemist, kui

- a) korraldusasutus tuvastab seoses rahvusvahelise organisatsiooni algatatud või rakendatud projektiga konkreetse õigusnormide rikkumise ohu või märgi kelmusest või pettusest;
- b) rahvusvaheline organisatsioon ei esita korraldusasutusele lõigetes 2–5 ja 7 osutatud dokumente;
- c) lõigetes 2–5 ja 7 osutatud ning rahvusvahelise organisatsiooni esitatud dokumendid on puudulikud.

11. Kui projekt, milles rahvusvaheline organisatsioon on määruse (EL) 2021/1060 artikli 2 punktis 9 määratletud toetusesaaja, on osa nimetatud määruse artiklis 79 osutatud valimist, võib auditeerimisasutus teha oma tööd selle projektiga seotud tehingute allvalimi alusel. Kui allvalimis leitakse vigu, võib auditeerimisasutus, kui see on asjakohane, paluda rahvusvahelise organisatsiooni audiitoril hinnata vigade kogu ulatust ja kogusummat selles projektis.

3. JAGU

Toetus ja selle rakendamine eelarve otsese või kaudse täitmise korras

Artikkel 23

Kohaldamisala

Komisjon rakendab käesoleva jao kohast toetust kas otse kooskõlas finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktiga a või kaudselt kooskõlas nimetatud lõigu punktiga c.

Artikkel 24

Toetuskõlblikud üksused

1. Liidu vahenditest võib rahastada järgmisi üksusi:

a) juriidilised isikud, kelle asukoht on:

- i) liikmesriigis või sellega seotud ülemeremaal või -territooriumil;
- ii) kolmandas riigis, kes osaleb fondis artikli 7 kohase konkreetse lepingu alusel tingimusel, et ta on hõlmatud tööprogrammi ja selles esitatud tingimustega;
- iii) tööprogrammis loetletud kolmandas riigis vastavalt lõikes 3 osutatud tingimustele;

b) liidu õiguse alusel loodud juriidilised isikud või fondi jaoks asjakohased rahvusvahelised organisatsioonid.

2. Liidu vahenditest ei või rahastada füüsilisi isikuid.
3. Lõike 1 punkti a alapunktis iii osutatud üksused osalevad sellise konsortsiumi osana, kuhu kuulub vähemalt kaks sõltumatut üksust, millest vähemalt ühe asukoht on liikmesriigis.

Üksused, mis osalevad käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud konsortsiumi osana, tagavad, et meetmed, milles nad osalevad, on kooskõlas hartas sätestatud põhimõtetega ning aitavad kaasa fondi eesmärkide saavutamisele.

Artikkel 25

Liidu meetmed

1. Komisjoni algatusel võib kooskõlas III lisaga rahastada fondist neid liidu meetmeid, mis on seotud fondi eesmärkidega.
2. Liidu meetmete raames võidakse vahendeid eraldada finantsmääruses sätestatud vormis, eelkõige toetuste, auhindade ja hangetena. Rahastamine võib toimuda ka segarahastamistoimingutes kasutatavate rahastamisvahendite kaudu.
3. Eelarve otsesel täitmisel rakendatavaid toetusi antakse ja hallatakse kooskõlas finantsmääruse VIII jaotisega.
4. Ettepanekuid hindava, finantsmääruse artiklis 150 osutatud komisjoni liikmeteks võivad olla välisekspertid.
5. Vastastikuse kindlustusmehhanismi osamaksetega võib katta riske, mis on seotud rahaliste vahendite saaja poolt tasumisele kuuluvate vahendite sissenõudmisega, ning neid osamakseid käsitatakse finantsmääruse kohase piisava tagatisena. Kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/695 ⁽³⁷⁾ artikli 37 lõiget 7.

Artikkel 26

Euroopa rändevõrgustik

1. Fondist toetatakse Euroopa rändevõrgustikku ning nähakse ette selle tegevuseks ja edasiseks arenguks vajalikud rahalised vahendid.
2. Pärast juhtorganilt heakskiidu saamist võtab komisjon Euroopa rändevõrgustiku jaoks fondi iga-aastastest assigneeringutest kättesaadavaks tehtava summa ja võrgustiku tegevuse prioriteete sisaldava tööprogrammi vastu kooskõlas otsuse 2008/381/EÜ artikli 4 lõike 5 punktiga a. Komisjoni otsus on finantsmääruse artikli 110 kohane rahastamisotsus. Selleks et tagada vahendite õigeaegne kättesaadavus, võib komisjon Euroopa rändevõrgustiku tööprogrammi vastu võtta eraldi rahastamisotsusega.
3. Euroopa rändevõrgustiku tegevuseks antakse kooskõlas finantsmäärusega rahalist abi asjakohasel juhul kas otsuse 2008/381/EÜ artiklis 3 osutatud riiklikele kontaktpunktile antava toetuse vormis või hangete vormis.

Artikkel 27

Segarahastamistoimingud

Fondi raames otsustatud segarahastamistoimingud tehakse kooskõlas määrusega (EL) 2021/523 ja finantsmääruse X jaotisega.

⁽³⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1).

*Artikkel 28***Komisjoni algatusel antav tehniline abi**

Määruse (EL) 2021/1060 artikli 35 kohaselt võib fondist toetada komisjoni algatusel või tema nimel rakendatavat tehnilist abi 100 % ulatuses.

*Artikkel 29***Auditid**

Liidu osaluse kasutamise auditid, mille on teinud isikud või üksused, sealhulgas muud isikud või üksused kui need, kes on saanud selleks volituse liidu institutsioonidel, organitel, ametitel või asutustel, võetakse finantsmääruse artikli 127 kohaselt üldise kindluse aluseks.

*Artikkel 30***Teave, teavitamine ja avalikustamine**

1. Liidu rahaliste vahendite saajad märgivad ära nende vahendite päritolu ja tagavad liidu rahastamise nähtavuse eriti meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel, andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele, selle kohta sidusat, tulemuslikku, sisulist ja proportsionaalset suunatud teavet. Tagatakse liidu rahastamise nähtavus ja antakse teavet, välja arvatud igakülgset põhjendatud juhtudel, kui teabe avalik esitamine ei ole võimalik või asjakohane või kui teabe avaldamine on õigusaktidega piiratud eelkõige julgeoleku, avaliku korra, kriminaaluurimise või isikuandmete kaitse tõttu. Liidu rahastamise nähtavuse tagamiseks peavad liidu rahaliste vahendite saajad osutama meetme kohta teabe andmisel rahastamise päritolule ja tõstma esile liidu embleemi.

2. Võimalikult laia avalikkuseni jõudmiseks rakendab komisjon fondi ning fondi raames võetud meetmete ja saavutatud tulemustega seotud teabe- ja teavitamismeetmeid.

Fondile eraldatud rahaliste vahenditega panustatakse samuti liidu poliitiliste prioriteetide edastamise institutsioonilistes sõnumites niivõrd, kuivõrd need prioriteedid on seotud fondi eesmärkidega.

3. Komisjon avaldab artiklis 11 osutatud temaatilise rahastu tööprogrammid. Eelarve otsese või kaudse täitmise korras antava toetuse puhul avaldab komisjon finantsmääruse artikli 38 lõikes 2 osutatud teabe avalikult kättesaadaval veebisaidil ja ajakohastab seda teavet korrapäraselt. Kõnealune teave avaldatakse avatud masinloetavas vormingus, mis võimaldab andmeid sortida, otsida, neist väljavõtet teha ja neid võrrelda.

*4. JAGU****Toetus ja selle rakendamine eelarve jagatud, otsese või kaudse täitmise korras****Artikkel 31***Erakorraline abi**

1. Fondist antakse rahalist abi kiireloomuliste ja erivajaduste rahuldamiseks igakülgset põhjendatud hädaolukordades, mis tulenevad ühest või mitmest järgmisest tegurist:

- a) erakorraline rändeolukord, mida iseloomustab kolmandate riikide kodanike suur või ebaproportsionaalne sisseränne ühte või mitmesse liikmesriiki, millega kaasneb märkimisväärne ja pakiline koormus nende liikmesriikide vastuvõtu- ja kinnipidamiskeskuste ning varjupaiga- ja rändehaldussüsteemide ja -menetluste jaoks;

- b) ümberasustatud isikute massiline sissevool nõukogu direktiivi 2001/55/EÜ⁽³⁸⁾ tähenduses;
- c) erakorraline rändeolukord kolmandas riigis, sealhulgas juhul, kui kaitset vajavad isikud on sinna jäänud poliitiliste sündmuste või konfliktide tõttu, eriti juhul, kui see võib mõjutada liidu suunas kulgevaid rändevooge.

Sellisele igakülgset põhjendatud hädaolukorrale reageerimiseks võib komisjon otsustada anda erakorralist abi olemasolevate vahendite piires, sealhulgas vabatahtliku ümberpaigutamise jaoks. Sellisel juhul teavitab komisjon aegsasti Euroopa Parlamenti ja nõukogu.

2. Meetmeid kolmandates riikides rakendatakse kooskõlas artikli 5 lõigetega 2 ja 3.

3. Erakorralise abi võib eraldada liikmesriikide programmidele lisaks artikli 13 lõike 1 ja I lisa kohasele eraldisele, tingimusel et see on seejärel liikmesriigi programmis sihtotstarbelisena märgitud. Neid vahendeid ei tohi kasutada liikmesriigi programmi muude meetmete jaoks, välja arvatud igakülgset põhjendatud juhtudel ja kui komisjon on liikmesriigi programmi muutmise nende kasutamise heaks kiitnud. Erakorraliseks abiks ette nähtud eelmaksed võivad olla kuni 95 % liidu osalusest, sõltuvalt rahaliste vahendite kättesaadavusest.

4. Eelarve otsese täitmise korras rakendatavaid toetusi antakse ja hallatakse kooskõlas finantsmääruse VIII jaotisega.

5. Kui see on meetme rakendamiseks vajalik, võib erakorraline abi katta kulusid, mis tekkisid enne meetme toetustaotluse või abitaotluse esitamise kuupäeva, tingimusel et kulutus ei tekkinud enne 1. jaanuari 2021.

6. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse korral ja selleks, et tagada erakorralise abi jaoks vajalike vahendite õigeaegne kättesaadavus, võib komisjon võtta viivitamata kohaldatava rakendusaktiga eraldi vastu finantsmääruse artiklis 110 osutatud rahastamisotsuse erakorralise abi kohta kooskõlas artikli 38 lõikes 4 osutatud menetlusega. Asjaomane rakendusakt kehtib kuni 18 kuud.

Artikkel 32

Kumulatiivne ja alternatiivne rahastamine

1. Meede, mis on saanud fondist toetust, võib saada toetust ka mõnest muust liidu programmist, sealhulgas eelarve jagatud täitmise korras hallatavatest fondidest, tingimusel et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Asjakohase liidu programmi reegleid kohaldatakse vastavalt sellele osa suhtes, millega on meedet toetatud. Kumulatiivne rahastamine ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid ning liidu eri programmidest saadud toetuse võib arvutada proportsionaalselt kooskõlas dokumentidega, milles on sätestatud toetuse tingimused.

2. Kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 artikli 73 lõikega 4 võib ERFist või ESF+ist toetada meetmeid, mis on saanud nimetatud määruse artikli 2 punktis 45 määratletud kvaliteedimärgise. Kvaliteedimärgise saamiseks peavad meetmed vastama järgmistele kumulatiivsetele tingimustele:

- a) neid on hinnatud fondi konkursikutse alusel,
- b) need vastavad kõnealuse konkursikutsega ette nähtud kvaliteedi miinimumnõuetele,
- c) neid ei saa eelarvepiirangute tõttu kõnealuse konkursikutse alusel rahastada.

⁽³⁸⁾ Nõukogu 20. juuli 2001. aasta direktiiv 2001/55/EÜ miinimumnõuete kohta ajutise kaitse andmiseks ümberasustatud isikute massilise sissevoolu korral ning meetmete kohta liikmesriikide jõupingutuste tasakaalustamiseks nende isikute vastuvõtmisel ning selle tagajärgede kandmisel (EÜT L 212, 7.8.2001, lk 12).

5. JAGU

Seire, aruandlus ja hindamine

1. alajagu

Ühissätted*Artikkel 33***Seire ja aruandlus**

1. Vastavalt finantsmääruse artikli 41 lõike 3 esimese lõigu punkti h alapunkti iii kohastele aruandlusnõuetele esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule teabe käesoleva määruse V lisas loetletud tulemuslikkuse põhinäitajate kohta.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 37 vastu delegeeritud õigusakte V lisa muutmiseks, et teha vajalikke kohandusi kõnealusel lisas loetletud tulemuslikkuse põhinäitajates.
3. Näitajad, mille abil antakse aru artikli 3 lõikes 2 sätestatud fondi erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest, on esitatud VIII lisas. Väljundnäitajate baasväärtuseks võetakse null. 2024. aastaks seatud vahe-eesmärgid ja 2029. aastaks seatud sihid on kumulatiivsed.
4. Tulemusaruannete süsteemiga tagatakse, et programmi rakendamise ja tulemuste seireks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigel ajal. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele ja asjakohasel juhul liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.
5. Fondi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude tõhusa hindamise tagamiseks on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 37 vastu delegeeritud õigusakte VIII lisa muutmiseks, et vaadata läbi või täiendada näitajaid, kui seda peetakse vajalikuks, ning täiendada käesolevat määrust seire- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevate sätetega, sealhulgas liikmesriikide esitatavat projektiteavet käsitlevate sätetega. VIII lisa muudatusi kohaldatakse üksnes nende projektide suhtes, mis on välja valitud pärast kõnealuse muudatuse jõustumist.

*Artikkel 34***Hindamine**

1. Komisjon teeb 31. detsembriks 2024 käesoleva määruse kohta vahehindamise. Lisaks määruse (EL) 2021/1060 artikli 45 lõikes 1 sätestatule hinnatakse vahehindamisel järgmist:
  - a) fondi tõhusus, sealhulgas selle eesmärkide saavutamisel tehtud edusammud, võttes arvesse kogu asjakohast teavet, mis on juba kättesaadav, eelkõige artiklis 35 osutatud iga-aastaseid tulemusaruandeid ning VIII lisas sätestatud väljund- ja tulemusnäitajaid;
  - b) fondile eraldatud vahendite ning selle rakendamiseks kehtestatud juhtimis- ja kontrollimeetmete kasutamise tõhusus;
  - c) II lisas loetletud rakendusmeetmete jätkuv asjakohasus ja sobivus;
  - d) fondist toetatavate meetmete ja muudest liidu fondidest antava toetuse koordineerimine, sidusus ja vastastikune täiendavus;
  - e) fondi raames rakendatud meetmete liidu lisaväärtus.

Vaehindamisel võetakse arvesse aastateks 2014–2020 loodud Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi mõju käsitleva järeldamise tulemusi.

2. Lisaks määruse (EL) 2021/1060 artikli 45 lõikes 2 sätestatule hõlmab järeldamine käesoleva artikli lõikes 1 loetletud elemente. Samuti hinnatakse fondi mõju.
3. Vahe- ja järeldamine tehakse õigel ajal, et nende tulemusi saaks arvesse võtta otsustusprotsessis, sealhulgas asjakohasel juhul käesoleva määruse läbivaatamisel.
4. Vahe- ja järeldamises pöörab komisjon kooskõlas artikliga 7, artikli 16 lõikega 11 ja artikliga 24 erilist tähelepanu kolmanda riigiga rakendatud, kolmandas riigis rakendatud või kolmanda riigiga seotud meetmete hindamisele.

2. alajagu

Eelarve jagatud täitmise reeglid

Artikkel 35

Iga-aastased tulemusaruanded

1. Liikmesriigid esitavad 15. veebruariks 2023 ja iga järgneva aasta 15. veebruariks kuni 2031. aastani (kaasa arvatud komisjonile määruse (EL) 2021/1060 artikli 41 lõikes 7 osutatud iga-aastase tulemusaruande.

Aruandeperiood hõlmab aruande esitamise aastale eelnevat viimast aruandeaastat, nagu see on määratletud määruse (EL) 2021/1060 artikli 2 punktis 29. Aruanne, mis esitatakse 15. veebruariks 2023, hõlmab 1. jaanuaril 2021 algavat perioodi.

2. Iga-aastastes tulemusaruannetes esitatakse eelkõige järgmine teave:

- a) liikmesriigi programmi rakendamisel ning vahe-eesmärkide ja sihtide saavutamisel tehtud edusammud, võttes arvesse kõige uuemaid andmeid, nagu on nõutud määruse (EL) 2021/1060 artiklis 42;
- b) liikmesriigi programmi tulemuslikkust mõjutavad probleemid ja nende lahendamiseks võetud meetmed, sealhulgas teave komisjoni poolt ELi toimimise lepingu artikli 258 kohase rikkumismenetlusega seoses esitatud põhjendatud arvamus kohta, mis puudutab fondi rakendamist;
- c) fondist toetatud meetmete, eelkõige kolmandates riikides võetud või nendega seotud meetmete ning muudest liidu fondidest antava toetuse vastastikune täiendavus;
- d) liikmesriigi programmi panus liidu asjaomase *acquis'* ja liidu tegevuskavade rakendamisse ning liikmesriikidevahelisse koostöösse ja solidaarsusesse;
- e) teavitus- ja nähtavusmeetmete rakendamine;
- f) kohaldatavate rakendamistingimuste täitmine ja nende kohaldamine kogu programmitöö perioodi vältel, eelkõige kooskõla põhiõigustega;
- g) fondi abiga ümber asustatud või vastu võetud isikute arv, pidades silmas artiklis 19 sätestatud summasid;
- h) ühest liikmesriigist teise üle antud rahvusvahelise kaitse taotlejate või rahvusvahelise kaitse saajate arv, nagu on osutatud artiklis 20;
- i) projektide rakendamine kolmandas riigis või seoses kolmanda riigiga.

Iga-aastased tulemusaruanded sisaldavad kokkuvõtet, mis hõlmab kõiki käesoleva lõike esimeses lõigus sätestatud punkte. Komisjon tagab, et liikmesriikide esitatud kokkuvõtted tõlgitakse kõikidesse liidu ametlikesse keeltesse ja tehakse üldsusele kättesaadavaks.

3. Komisjon võib esitada iga-aastaste tulemusaruannete kohta märkusi kahe kuu jooksul alates selle kättesaamise kuupäevast. Kui komisjon ei ole nimetatud tähtajaks oma tähelepanekuid esitanud, loetakse aruanne vastuvõetuks.
4. Komisjon esitab oma veebisaidil lingid määruse (EL) 2021/1060 artikli 49 lõikes 1 osutatud veebisaitidele.
5. Käesoleva artikli rakendamiseks ühetaoliste tingimuste tagamiseks võtab komisjon vastu rakendusakti, millega kehtestatakse iga-aastase tulemusaruande vorm. Kõnealune rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 38 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Artikkel 36

Seire ja aruandlus eelarve jagatud täitmise korral

1. Kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 IV jaotisega toimuva seire ja aruandluse puhul kasutatakse asjakohasel juhul käesoleva määruse VI lisas sätestatud sekkumise liikide koode. Ettenägematute ja uute asjaolude käsitlemiseks või tulemusliku rahastamise tagamiseks on komisjonil õigus võtta kooskõlas käesoleva määruse artikliga 37 vastu delegeeritud õigusakte VI lisa muutmiseks.
2. Kasutatakse käesoleva määruse VIII lisas sätestatud näitajaid kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 artikli 16 lõikega 1 ning artiklitega 22 ja 42.

III PEATÜKK

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 37

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 5 lõike 1 teises lõigus, artikli 16 lõikes 9, artikli 19 lõikes 9, artikli 20 lõikes 9, artikli 21 lõikes 5, artikli 33 lõigetes 2 ja 5 ning artikli 36 lõikes 1 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2027.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 5 lõike 1 teises lõigus, artikli 16 lõikes 9, artikli 19 lõikes 9, artikli 20 lõikes 9, artikli 21 lõikes 5, artikli 33 lõigetes 2 ja 5 ning artikli 36 lõikes 1 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 5 lõike 1 teise lõigu, artikli 16 lõike 9, artikli 19 lõike 9, artikli 20 lõike 9, artikli 21 lõike 5, artikli 33 lõike 2 või 5 või artikli 36 lõike 1 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

*Artikkel 38***Komiteemenetlus**

1. Komisjoni abistab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1148⁽³⁹⁾ artikliga 32 loodud komitee (edaspidi „siseasjade fondide komitee“). Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes nimetatud määruse artikliga 5.

*Artikkel 39***Üleminekusätted**

1. Käesolev määrus ei mõjuta nende meetmete jätkamist või muutmist, mis on algatatud määruse (EL) nr 516/2014 alusel, mille kohaldamist nende meetmete suhtes jätkatakse kuni nende lõpetamiseni.
2. Fondi rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mida on vaja selleks, et tagada üleminek fondi ja määruse (EL) nr 516/2014 alusel vastu võetud meetmete vahel.
3. Kooskõlas finantsmääruse artikli 193 lõike 2 teise lõigu punktiga a, võttes arvesse käesoleva määruse viibinud jõustumist ning selleks, et tagada järjepidevus, võib piiratud ajavahemiku jooksul kulusid, mis on seotud käesoleva määruse alusel eelarve otsese täitmise korras toetatavate meetmetega ja mis on juba alanud, käsitada rahastamiskõlblikena alates 1. jaanuarist 2021, isegi kui need kulud tekkisid enne toetustaotluse või abitaotluse esitamist.
4. Liikmesriigid võivad jätkata pärast 1. jaanuari 2021 määruse (EL) nr 516/2014 alusel valitud ja alustatud projekti toetamist kooskõlas määrusega (EL) nr 514/2014, tingimusel et täidetud on kõik järgmised tingimused:
  - a) valitud projektil on rahastamise seisukohast kaks eristatavat etappi, millest kummalgi on eraldi kontrollijalg;
  - b) projekti kogumaksumus on üle 500 000 euro;
  - c) vastutava asutuse poolt toetusesaajatele projekti esimese etapi jaoks tehtavad maksed lisatakse määruse (EL) nr 514/2014 kohaselt komisjonile esitatavatesse maksetaotlustesse ja projekti teise etapi kulutused lisatakse määruse (EL) 2021/1060 kohastesse maksetaotlustesse;
  - d) projekti teine etapp vastab kohaldatavale õigusele ning on käesoleva määruse ja määruse (EL) 2021/1060 kohaselt kõlblik fondist toetust saama;
  - e) liikmesriik kohustub projekti lõpule viima, tagama selle toimivuse ja esitama selle kohta aruande iga-aastases tulemusaruandes, mis esitatakse 15. veebruariks 2024.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud projekti teise etapi suhtes kohaldatakse käesoleva määruse ja määruse (EL) 2021/1060 sätteid.

⁽³⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1148, millega luuakse Integreeritud Piirihalduse Fondi osana piirihalduse ja viisapoliitika rahastu (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 48).

Käesolevat lõiget kohaldatakse üksnes selliste projektide suhtes, mis on valitud eelarve jagatud täitmise korras määruse (EL) nr 514/2014 alusel.

Artikkel 40

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourg, 7. juuli 2021

Euroopa Parlamendi nimel
president
D. M. SASSOLI

Nõukogu nimel
president
A. LOGAR

I LISA

LIIKMESRIIKIDE PROGRAMMIDE RAHASTAMISE KRITERIUMID

1. Artikli 13 alusel kättesaadavad eelarvevahendid jagatakse liikmesriikide vahel järgmiselt:
  - a) iga liikmesriik saab ainult programmitöö perioodi alguses fondist kindla summa, mille suurus on 8 000 000 eurot, välja arvatud Küpros, Malta ja Kreeka, kes saavad igaüks kindla summa, mille suurus on 28 000 000 eurot;
  - b) artiklis 13 osutatud ülejäänud eelarvevahendid jaotatakse järgmiste kriteeriumide alusel:
    - 35 % varjupaiga valdkonnale;
    - 30 % seadusliku rände ja integratsiooni valdkonnale;
    - 35 % ebaseadusliku rände vastase võitluse, sealhulgas tagasisaatmise valdkonnale.
2. Varjupaiga valdkonnas võetakse arvesse järgmisi kriteeriume, mille osatähtsus on järgmine:
  - a) 30 % proportsionaalselt nende isikute arvuga, kes kuuluvad ühte järgmisesse kategooriasse:
    - kolmandate riikide kodanikud või kodakondsuseta isikud, kellele antud staatus on määratletud 28. juuli 1951. aasta Genfi pagulasseisundi konventsiooniga, mida on muudetud 31. jaanuari 1967 aasta New Yorgi protokolliga;
    - kolmandate riikide kodanikud või kodakondsuseta isikud, kes saavad täiendavat kaitset direktiivi 2011/95/EL tähenduses;
    - kolmandate riikide kodanikud või kodakondsuseta isikud, kes saavad ajutist kaitset direktiivi 2001/55/EÜ⁽¹⁾ tähenduses;
  - b) 60 % proportsionaalselt rahvusvahelist kaitset taotlenud kolmandate riikide kodanike või kodakondsuseta isikute arvuga;
  - c) 10 % proportsionaalselt nende kolmandate riikide kodanike või kodakondsuseta isikute arvuga, keda asustatakse ümber või kes on ümber asustatud mõnda liikmesriiki.
3. Seadusliku rände ja integratsiooni valdkonnas võetakse arvesse järgmisi kriteeriume, mille osatähtsus on järgmine:
  - a) 50 % proportsionaalselt liikmesriigis seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike koguarvuga;
  - b) 50 % proportsionaalselt nende kolmandate riikide kodanike arvuga, kes on saanud esimese elamisloa; arvesse ei võeta aga järgmistesse kategooriatesse kuuluvaid isikuid:
    - need kolmandate riikide kodanikud, kellele on väljastatud tööga seotud esimene elamisluba, mille kehtivusaeg on lühem kui 12 kuud;
    - need kolmandate riikide kodanikud, kes on riiki lubatud õpingute, õpilasvahetuse, tasustamata praktika või vabatahtliku teenistuse eesmärgil vastavalt nõukogu direktiivile 2004/114/EÜ⁽²⁾ või kohaldataval juhul vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2016/801⁽³⁾;
    - need kolmandate riikide kodanikud, kes on liikmesriiki lubatud teadusliku uurimistöö eesmärgil vastavalt nõukogu direktiivile 2005/71/EÜ⁽⁴⁾ või kohaldataval juhul vastavalt direktiivile (EL) 2016/801.

⁽¹⁾ Andmeid võetakse arvesse ainult siis, kui aktiveeritakse direktiiv 2001/55/EÜ.

⁽²⁾ Nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/114/EÜ kolmandate riikide kodanike riiki lubamise kohta õpingute, õpilasvahetuse, tasustamata praktika või vabatahtliku teenistuse eesmärgil (ELT L 375, 23.12.2004, lk 12).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/801 kolmandate riikide kodanike teadustegevuse, õpingute, praktika, vabatahtliku teenistuse, õpilasvahetuseprogrammides või haridusprojektides osalemise ja *au pair*-ina töötamise eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta (ELT L 132, 21.5.2016, lk 21).

⁽⁴⁾ Nõukogu 12. oktoobri 2005. aasta direktiiv 2005/71/EÜ kolmandate riikide kodanike teadusuuringute eesmärgil riiki lubamise erimenetluse kohta (ELT L 289, 3.11.2005, lk 15).

4. Ebaseadusliku rände vastase võitluse, sealhulgas tagasisaatmise valdkonnas võetakse arvesse järgmisi kriteeriume, mille osatähtsus on järgmine:
    - a) 70 % proportsionaalselt nende kolmandate riikide kodanike arvuga, kes ei vasta või enam ei vasta liikmesriigi territooriumile sisenemise ja seal viibimise tingimustele ning kelle suhtes kehtib riigisisese õiguse alusel tagasisaatmisotsus, st haldusotsus või - akt või kohtulahend, millega kuulutatakse territooriumil viibimine ebaseaduslikuks ja kehtestatakse tagasipöördumiskohustus;
    - b) 30 % proportsionaalselt nende kolmandate riikide kodanike arvuga, kes on liikmesriikide territooriumilt haldus- või kohtuasutuse antud lahkumiskorralduse alusel kas vabatahtlikult või sunniviisiliselt tegelikult lahkunud.
  5. Esialgse eraldise võrdlusandmed põhinevad komisjoni (Eurostat) poolt koostatud, aastaid 2017, 2018 ja 2019 hõlmavatel statistilistel andmetel, mille aluseks on andmed, mille liikmesriigid on kooskõlas liidu õigusega enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva esitanud. Vahekokkuvõtet tehes põhinevad võrdlusandmed komisjoni (Eurostat) poolt koostatud, aastaid 2021, 2022 ja 2023 hõlmavatel statistilistel andmetel, mille aluseks on andmed, mille liikmesriigid on kooskõlas liidu õigusega esitanud. Kui liikmesriigid ei ole komisjonile (Eurostat) asjaomaseid statistilisi andmeid esitanud, esitavad nad võimalikult kiiresti esialgsed andmed.
  6. Enne lõikes 5 osutatud andmete aktsepteerimist võrdlusandmetena hindab komisjon (Eurostat) asjaomase statistilise teabe kvaliteeti, võrreldavust ja täielikkust vastavalt tavapärasele töökorrale. Komisjoni (Eurostat) taotlusel esitavad liikmesriigid talle kogu vajaliku teabe.
-

II LISA

RAKENDUSMEETMED

1. Fondist toetatakse artikli 3 lõike 2 punktis a sätestatud erieesmärgi saavutamist, keskendudes järgmistele rakendusmeetmetele:
    - a) tagada liidu *acquis'* ja Euroopa ühise varjupaigasüsteemiga seotud prioriteetide ühetaoline kohaldamine;
    - b) vajaduse korral toetada liikmesriikide varjupaigasüsteemide suutlikkust taristute ja teenuste osas, sealhulgas kohalikul ja piirkondlikul tasandil;
    - c) suurendada kolmandate riikidega koostööd ja partnerlusi rände haldamise eesmärgil, sealhulgas suurendades nende suutlikkust parandada rahvusvahelist kaitset vajavate isikute kaitset ülemaailmse koostöö jõupingutuste kontekstis;
    - d) anda tehnilist ja operatiivabi ühele või mitmele liikmesriigile, sealhulgas koostöös Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametiga.
  2. Fondiga aidatakse saavutada artikli 3 lõike 2 punktis b sätestatud erieesmärki, keskendudes järgmistele rakendusmeetmetele:
    - a) toetada selliste poliitikameetmete väljatöötamist ja rakendamist, mis edendavad seaduslikku rännet ja seaduslikku rännet käsitleva liidu *acquis'* rakendamist, sealhulgas perekondade taasühinemist ja tööõigusstandardite täitmise tagamist;
    - b) toetada meetmeid liitu seadusliku sisenemise ja seal seadusliku elamise hõlbustamiseks;
    - c) tugevdada rändevaldkonna ülemaailmsete koostöö jõupingutuste kontekstis koostööd ja partnerlust kolmandate riikidega rände haldamise eesmärgil, sealhulgas liitu seadusliku sisenemise võimaluste kaudu;
    - d) edendada integratsioonimeetmeid kolmandate riikide kodanike sotsiaalseks ja majanduslikuks kaasamiseks ning kaitsemeetmeid haavatavate isikute jaoks integratsioonimeetmete kontekstis, hõlbustada perekonna taasühinemist ning valmistada ette kolmandate riikide kodanike aktiivset osalemist vastuvõtvast ühiskonnas ja nende aktsepteerimist vastuvõtva ühiskonna poolt, kaasates riiklikke, eelkõige piirkondlikke või kohalikke ametiasutusi ja kodanikuühiskonna organisatsioone, sealhulgas pagulaste ja rändajate juhitud organisatsioone, ning sotsiaalpartnereid.
  3. Fondist toetatakse artikli 3 lõike 2 punktis c sätestatud erieesmärgi saavutamist, keskendudes järgmistele rakendusmeetmetele:
    - a) tagada liidu *acquis'* ja poliitiliste prioriteetide ühetaoline kohaldamine seoses taristu, menetluste ja teenustega;
    - b) toetada integreeritud ja kooskõlastatud käsitut tagasisaatmise haldamisele liidu ja liikmesriikide tasandil ning tõhusa, väärika ja kestliku tagasisaatmise suutlikkuse arendamisele ning vähendada ebaseadusliku rände stiimuleid;
    - c) toetada vabatahtliku tagasipöördumise soodustamist, pereliikmete otsimist ja taasintegreerimist, võttes samal ajal arvesse lapse parimaid huve;
    - d) tugevdada koostööd kolmandate riikidega ning nende suutlikkust seoses tagasivõtmise ja kestliku tagasipöördumisega.
  4. Fondist toetatakse artikli 3 lõike 2 punktis d sätestatud erieesmärgi saavutamist, keskendudes järgmistele rakendusmeetmetele:
    - a) suurendada solidaarsust ja koostööd rändevoogudest mõjutatud kolmandate riikidega, sealhulgas liidus ümberasustamise ja muude liidult kaitse saamise seaduslike võimaluste kaudu;
    - b) toetada rahvusvahelise kaitse taotlejate või rahvusvahelise kaitse saajate ühest liikmesriigist teise üleviimist.
-

III LISA

TOETUSE KOHALDAMISALA

1. Artikli 3 lõikes 1 sätestatud poliitikaeesmärgi raames toetatakse fondist eelkõige järgmist:
  - a) riiklike, piirkondlike ja kohalike strateegiate kehtestamine ja arendamine varjupaiga, seadusliku rände, integratsiooni, tagasisaatmise ja ebaseadusliku rände valdkonnas kooskõlas asjaomase liidu *acquis*'ga;
  - b) haldusstruktuuride, -vahendite ja -süsteemide, sealhulgas IKT-süsteemide loomine ning töötajate, sealhulgas kohalike ametiasutuste ja muude asjaomaste sidusrühmade töötajate koolitamine, asjakohasel juhul koostöös asjaomaste detsentraliseeritud asutustega;
  - c) kontaktpunktide loomine riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, et anda võimalikele toetusesaajatele ja rahastamiskõhvlitele üksustele erapooletuid juhiseid, praktilist teavet ja abi fondi kõigi aspektide kohta;
  - d) poliitikameetmete ja menetluste väljatöötamine, seire ja hindamine, eeskätt teabe ja andmete kogumine, vahetamine ja analüüsimine; kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete andmete ja statistika levitamine rände ja rahvusvahelise kaitse kohta, ning ühiste statistiliste vahendite, meetodite ja näitajate väljatöötamine ja kohaldamine edusammude mõõtmiseks ja arengu hindamiseks;
  - e) teabe, parimate tavade ja strateegiate vahetamine; vastastikune õppimine, uuringute ja teadustöö tegemine; ühismeetmete ja -operatsioonide arendamine ja rakendamine ning riikidevaheliste koostöövõrgustike loomine;
  - f) sootundlikult osutatavad abi- ja tugiteenused, mis on kooskõlas asjaomaste isikute, eelkõige haavatavate isikute staatuse ja vajadustega;
  - g) meetmed, mille eesmärk on lapsrändajate tõhus kaitse, sealhulgas lapse parimate huvide hindamine, eestkostesüsteemide tugevdamine ning laste õigusi kaitsvate poliitikameetmete ja menetluste väljatöötamine, seire ja hindamine;
  - h) meetmed, mille eesmärk on suurendada sidusrühmade ja üldsuse teadlikkust varjupaiga, integratsiooni, seadusliku rände ja tagasisaatmispoliitika kohta, pöörates erilist tähelepanu haavatavatele isikutele, sealhulgas alaealistele.
2. Artikli 3 lõike 2 punktis a sätestatud erieesmärgi raames toetatakse fondist eelkõige järgmist:
  - a) materiaalse abi andmine, sealhulgas piiril;
  - b) varjupaigamenetluse läbiviimine kooskõlas varjupaigaküsimusi käsitleva *acquis*'ga, sealhulgas selliste tugiteenuste osutamine nagu kirjalik ja suuline tõlge, õigusabi, pereliikmete otsimine ja muud teenused, mis on kooskõlas asjaomase isiku staatusega;
  - c) vastuvõtmise ja menetlusega seotud erivajadustega taotlejate kindlakstegemine, sealhulgas inimkaubanduse ohvrite varajane kindlakstegemine, eesmärgiga suunata nad edasi, et pakkuda neile selliseid spetsiaalseid teenuseid nagu psühhosotsiaalsed ja rehabilitatsiooniteenused;
  - d) vastuvõtmise ja menetlusega seotud erivajadustega taotlejatele selliste spetsiaalsete teenuste pakkumine nagu kvalifitseeritud psühhosotsiaalsed ja rehabilitatsiooniteenused;
  - e) vastuvõtu majutustaristu – näiteks alaealiste lastega perede vajadustele vastava väiketaristu, sealhulgas kohalike ja piirkondlike asutuste poolt pakutava taristu – loomine või täiustamine, sealhulgas selliste rajatiste võimalik ühiskasutus rohkem kui ühe liikmesriigi poolt;
  - f) liikmesriikide suutlikkuse suurendamine koguda ja analüüsida teavet päritoluriikide kohta ning seda oma pädevate asutuste vahel jagada;
  - g) meetmed, mis on seotud liidu ümberasustamise programmide või riiklike ümberasustamis- ja humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmise kavadega, sealhulgas nende rakendamise menetlused;

- h) kolmandate riikide suutlikkuse suurendamine parandada kaitset vajavate isikute kaitset, sealhulgas lapsrändajate kaitsesüsteemide arendamise toetamise kaudu;
- i) kinnipidamisele tõhusate alternatiivide loomine, edasiarendamine ja täiustamine, eelkõige saatjata alaealiste ja perekondade puhul, ning sealhulgas asjakohasel juhul väljaspool hoolekandeesutusi toimuva hoolduse integreerimine riiklikesse lastekaitsesüsteemidesse.

3. Artikli 3 lõike 2 punktis b sätestatud erieesmärgi raames toetatakse fondist eelkõige järgmist:

- a) teabepaketid ja -kampaaniad, mille eesmärk on suurendada teadlikkust liitu suunduvatest seaduslikest rändekanalitest, sealhulgas seaduslikku rännet käsitlevast liidu *acquis*'st;
- b) liitu suunduva liikuvuse kavade, näiteks korduv- või ajutise rände kavade väljatöötamine, sealhulgas koolitus tööalase konkurentsivõime suurendamiseks;
- c) kolmandate riikide ning liikmesriikide tööhõivebüroode, tööturuasutuste ja sisserändeasutuste koostöö;
- d) kolmandas riigis omandatud oskuste ja kvalifikatsiooni, sealhulgas töökogemuse hindamine ja tunnustamine, samuti selle hindamine, kas need on läbipaistvad ja vastavad liikmesriikides omandatutele;
- e) abi seoses perekonna taasühinemise taotlustega, et tagada nõukogu direktiivi 2003/86/EÜ⁽¹⁾ ühtlustatud rakendamine;
- f) abi, sealhulgas õigusabi ja esindamine, seoses liikmesriigis juba seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike staatuse muutmisega, eelkõige seoses liidu tasandil kindlaks määratud seadusliku elaniku staatuse omandamisega;
- g) abi kolmandate riikide kodanikele, kes soovivad kasutada oma õigusi, eelkõige liikuvuse vallas, seaduslikku rännet käsitlevate liidu õigusaktide alusel;
- h) integratsioonimeetmed, näiteks kohandatud abi kooskõlas kolmandate riikide kodanike vajadustega, ning integratsiooniprogrammid, mille keskmes on nõustamine, haridus, keel ja muud koolitused, nagu ühiskonnaõpetuse kursused ja kutsenõustamine;
- i) meetmed, millega edendatakse kolmandate riikide kodanike võrdset juurdepääsu avalikele ja erateenustele, sealhulgas haridusele, tervishoiule ja psühhosotsiaalsele toele, selliste teenuste osutamist kolmandate riikide kodanikele ning selliste teenuste kohandamist sihtrühma vajadustele;
- j) valitsusasutuste ja valitsusväliste organisatsioonide integreeritud koostöö, sealhulgas koordineeritud integratsiooni tugikeskuste, näiteks ühtsete kontaktpunktide kaudu;
- k) meetmed, millega võimaldatakse ja toetatakse kolmandate riikide kodanike kaasamist vastuvõtvasse ühiskonda ja nende aktiivset osalemist selles, ning meetmed, millega edendatakse nende aktsepteerimist vastuvõtva ühiskonna poolt;
- l) teabevahetuse ja dialoogi edendamine kolmandate riikide kodanike, vastuvõtva ühiskonna ja avaliku sektori asutuste vahel, sealhulgas kolmandate riikide kodanikega konsulteerimise ning kultuuride- ja religioonidevahelise dialoogi kaudu;
- m) kohalike ametiasutuste ja muude asjaomaste sidusrühmade poolt pakutavate integratsiooniteenuste suutlikkuse suurendamine.

4. Artikli 3 lõike 2 punktis c sätestatud erieesmärgi raames toetatakse fondist eelkõige järgmist:

- a) avatud vastuvõtu- või kinnipidamistaristu loomine või täiustamine, sealhulgas selliste rajatiste ühiskasutuse võimaldamine mitmele liikmesriigile;
- b) kinnipidamisele tõhusate alternatiivide kasutuselevõtmine, arendamine, rakendamine ja täiustamine, sealhulgas juhtumite kohalikul tasandil haldamine, eelkõige seoses saatjata alaealiste ja perekondadega;

⁽¹⁾ Nõukogu 22. septembri 2003. aasta direktiiv 2003/86/EÜ perekonna taasühinemise õiguse kohta (ELT L 251, 3.10.2003, lk 12).

- c) sõltumatute ja tõhusate sunniviisilise tagasisaatmise seire süsteemide kasutuselevõtmine ja tugevdamine, nagu on sätestatud direktiivi 2008/115/EÜ artikli 8 lõikes 6;
  - d) ebaseadusliku rände stiimulite, sealhulgas ebaseaduslikult riigis viibivate rändajate töölevõtmise vastu võitlemine järgmiste vahenditega: tõhusad ja piisavad riskihindamisel põhinevad kontrollid, töötajate koolitamine, selliste mehhanismide loomine ja rakendamine, mille kaudu ebaseaduslikult riigis viibivad rändajad saavad tööandjatelt tagasi nõuda makseid ja esitada nende vastu kaebusi, samuti teavitus- ja teadlikkuse suurendamise kampaaniad, mille eesmärk on teavitada tööandjaid ja ebaseaduslikult riigis viibivaid rändajaid direktiivi 2009/52/EÜ kohastest õigustest ja kohustustest;
  - e) tagasisaatmise ettevalmistamine, sealhulgas meetmed, mis viivad tagasisaatmisotsuste tegemise, kolmandate riikide kodanike tuvastamise, reisidokumentide väljastamise ja pereliikmete otsimiseni;
  - f) koostöö kolmandate riikide konsulaaresinduste ja sisserändeasutuste või muude asjaomaste asutuste ja talitustega, et saada reisidokumendid, hõlbustada tagasisaatmist ja tagada tagasivõtmine, sealhulgas kolmandate riikide kontaktametnike kaudu;
  - g) tagasipöördumisabi, eelkõige vabatahtliku tagasipöördumise soodustamine, ja teave vabatahtliku tagasipöördumise soodustamise programmide kohta, sealhulgas tagasipöördumisenetluses lastele erijuhendamise pakkumine;
  - h) väljasaatmistoimingud, sealhulgas seonduvad meetmed, kooskõlas liidu õiguses sätestatud nõuetega, välja arvatud sunnivahendite toetamine;
  - i) meetmed tagasipöörduja kestliku tagasipöördumise ja taasintegreerimise toetamiseks, sealhulgas rahalised stiimulid, koolitus, abi väljaõppel ja töökoha leidmisel ning stardiabi majandustegevuse alustamiseks;
  - j) rajatised ja tugiteenused kolmandates riikides, millega tagatakse sobiv ajutine majutus ja vastuvõtt saabumisel ning asjakohasel juhul kiire üleminek kogukonnapõhisele majutusele;
  - k) koostöö kolmandate riikidega ebaseadusliku rände vastu võitlemisel ning tõhusal tagasisaatmisel ja tagasivõtmisel;
  - l) meetmed, mille eesmärk on suurendada teadlikkust asjakohastest seaduslikest rändekanalitest ja ebaseadusliku sisserände riskidest;
  - m) abi ja meetmed kolmandates riikides, mis aitavad parandada tõhusat koostööd kolmandate riikide ning liidu ja selle liikmesriikide vahel tagasisaatmise ja tagasivõtmise valdkonnas ning toetada taasintegreerimist päritoluühiskonda.
5. Artikli 3 lõike 2 punktis d sätestatud erieesmärgi raames toetatakse fondist eelkõige järgmist:
- a) rahvusvahelise kaitse taotlejate või rahvusvahelise kaitse saajate ühest liikmesriigist teise vabatahtliku üleviimise rakendamine;
  - b) operatiivtugi, mida liikmesriik annab töötajate lähetamise teel või rahalise abina teisele, rändeprobleemidest mõjutatud liikmesriigile, sealhulgas Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti poolt pakutav abi;
  - c) riiklike ümberasustamis- või humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmise kavade vabatahtlik rakendamine;
  - d) ühe liikmesriigi poolt teisele, rändeprobleemidest mõjutatud liikmesriigile antav abi vastuvõtutaristu rajamisel või täiustamisel.
-

IV LISA

**KÕRGEMA KAASRAHASTAMISE MÄÄRAGA MEETMED KOOSKÖLAS ARTIKLI 15 LÕIKEGA 3 JA
ARTIKLI 16 LÕIKEGA 9**

- Kohalike ja piirkondlike ametiasutuste ning kodanikuühiskonna organisatsioonide, sealhulgas pagulaste ja rändajate juhitud organisatsioonide rakendatavad integratsioonimeetmed.
  - Kinnipidamisele tõhusate alternatiivide väljatöötamise ja rakendamise meetmed.
  - Vabatahtliku tagasipöördumise soodustamise ja taasintegreerimise programmid ja nendega seonduv tegevus.
  - Meetmed, mis on suunatud haavatavatele isikutele ning rahvusvahelise kaitse taotlejatele, kellel on vastuvõtmise või menetlusega seotud erivajadused, sealhulgas meetmed, millega tagatakse alaealiste, eelkõige saatjata alaealiste tõhus kaitse, sealhulgas alternatiivsete, väljaspool hoolekandeesutusi toimuva hoolduse süsteemide kaudu.
-

V LISA

ARTIKLI 33 LÕIKES 1 OSUTATUD TULEMUSLIKKUSE PÕHINÄITAJAD

Kõik isikutega seotud näitajad esitatakse vanuserühmade (< 18, 18–60, > 60) ja soo alusel

Artikli 3 lõike 2 punktis a sätestatud erieesmärk

1. Nende osalejate arv, kes peavad koolitust oma töö jaoks kasulikuks.
2. Nende osalejate arv, kes teatavad kolm kuud pärast koolitust, et nad kasutavad koolituse käigus omandatud oskusi ja pädevust.
3. Nende isikute arv, kelle puhul kasutati alternatiivi kinnipidamisele, millest omakorda
  - 3.1. nende saatjata alaealiste arv, kelle puhul kasutati alternatiivi kinnipidamisele;
  - 3.2. nende perekondade arv, kelle puhul kasutati alternatiivi kinnipidamisele.

Artikli 3 lõike 2 punktis b sätestatud erieesmärk

1. Nende keelekursustel osalejate arv, kes on parandanud oma vastuvõturiigi keele oskuse taset pärast keelekursuse lõpetamist vähemalt ühe taseme võrra vastavalt Euroopa keeleõppe raamdokumentidele või samaväärsele riiklikule näitajale.
2. Nende osalejate arv, kes teatasid, et tegevus aitas nende integreerumisele kaasa.
3. Nende osalejate arv, kes taotlesid kolmandas riigis omandatud kvalifikatsiooni või oskuste tunnustamist või hindamist.
4. Nende osalejate arv, kes taotlesid pikaajalise elaniku staatust.

Artikli 3 lõike 2 punktis c sätestatud erieesmärk

1. Vabatahtlikult tagasipöördunute arv.
2. Välja saadetud tagasipöördujate arv.
3. Nende tagasipöördujate arv, kelle puhul kasutati alternatiivi kinnipidamisele.

Artikli 3 lõike 2 punktis d sätestatud erieesmärk

1. Ühest liikmesriigist teise üle antud rahvusvahelise kaitse taotlejate ja rahvusvahelise kaitse saajate arv.
  2. Ümberasustatud isikute arv.
  3. Humanitaarsetel põhjustel vastu võetud isikute arv.
-

VI LISA

SEKKUMISE LIIGID

TABEL 1. SEKKUMISVALDKONNA KOODID

I. Euroopa ühine varjupaigasüsteem (CEAS)	
001	Vastuvõtutingimused
002	Varjupaigamenetlus
003	Liidu <i>acquis</i> ' rakendamine
004	Lapsrändajad
005	Vastuvõtmise ja menetlusega seotud erivajadustega isikud
006	Liidu ümberasustamise programmid või riiklikud ümberasustamise programmid ja humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmise kavad (III lisa punkti 2 alapunkt g)
007	Tegevustoetus
II. Seaduslik ränne ja integratsioon	
001	Integratsioonistrateegiate väljatöötamine
002	Inimkaubanduse ohvrid
003	Integratsioonimeetmed – teavitamine ja suunamine, ühtsed kontaktpunktid
004	Integratsioonimeetmed – keeleõpe
005	Integratsioonimeetmed – ühiskonnaõpetus ja muud koolitused
006	Integratsioonimeetmed – sissejuhatus, osalemine, arvamusevahetused vastuvõtva ühiskonnaga
007	Integratsioonimeetmed – põhivajadused
008	Lahkumiseelsed meetmed
009	Liikuvuskavad
010	Seadusliku elamisloa saamine
011	Haavatavad isikud, sealhulgas saatjata alaealised
012	Tegevustoetus
III. Tagasisaatmine	
001	Alternatiivid kinnipidamisele
002	Vastuvõtu-/kinnipidamistingimused
003	Tagasisaatmismenetlus
004	Vabatahtlik tagasipöördumine
005	Taasintegreerimise abi
006	Välja-/tagasisaatmise toimingud
007	Sunniviisilise tagasisaatmise vaatlemise süsteem
008	Haavatavad isikud, sealhulgas saatjata alaealised
009	Ebaseadusliku rände stiimuleid käsitlevad meetmed
010	Tegevustoetus

IV. Solidaarsus ja vastutuse õiglane jagamine	
001	Üleandmised teisele liikmesriigile (ümberpaigutamine)
002	Liikmesriigi toetus teisele liikmesriigile, sealhulgas Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti toetus
003	Ümberasustamine (artikkel 19)
004	Humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmine (artikkel 19)
005	Abi teisele liikmesriigile vastuvõtutaristu jaoks
006	Tegevustoetus
V. Tehniline abi	
001	Teave ja teavitamine
002	Ettevalmistamine, rakendamine, seire ja kontroll
003	Hindamine ja uuringud, andmete kogumine
004	Suutlikkuse suurendamine

TABEL 2. MEETME LAADI KOODID

001	Riiklike strateegiate väljatöötamine
002	Suutlikkuse suurendamine
003	Kolmandate riikide kodanike haridus ja koolitus
004	Statistiliste vahendite, meetodite ja näitajate väljatöötamine
005	Teabe- ja heade tavade vahetus
006	Ühismeetmed/-operatsioonid liikmesriikide vahel
007	Kampaaniad ja teavitamine
008	Ekspertide vahetamine ja lähetamine
009	Uuringud, katseprojektid, riskide hindamine
010	Ettevalmistavad, seire-, haldus- ja tehnilised meetmed
011	Kolmandate riikide kodanike abistamine ja neile tugiteenuste osutamine
012	Taristu
013	Seadmed

TABEL 3. RAKENDAMISVALDKONNA KOODID

001	Artikli 15 lõikega 1 hõlmatud meetmed
002	Erimeetmed
003	IV lisas loetletud meetmed
004	Tegevustoetus
005	Erakorraline abi

TABEL 4. KONKREETSETE TEEMADE KOODID

001	Koostöö kolmandate riikidega
002	Kolmandates riikides või nendega seoses võetavad meetmed
003	Mitte ükski ülalloodust

VII LISA

TEGEVUSTOETUSE SAAMISEKS KÕLBLIKUD KULUD

Kõigi artikli 3 lõikes 2 sätestatud erieesmärkide raames hõlmab tegevustoetus järgmist:

- personalikulud;
  - teeninduskulud, näiteks seadmete, sealhulgas IKT-süsteemide hooldus või asendamine;
  - teeninduskulud, näiteks taristu hoolduse ja remondi kulud.
-

VIII LISA

ARTIKLI 33 LÕIKES 3 OSUTATUD VÄLJUND- JA TULEMUSNÄITAJAD

Kõik isikutega seotud näitajad esitatakse vanuserühmade (< 18, 18–60, > 60) ja soo alusel

Artikli 3 lõike 2 punktis a sätestatud erieesmärk

Väljundnäitajad

1. Toetatud osalejate arv, millest omakorda
  - 1.1. õigusabi saanud osalejate arv;
  - 1.2. nende osalejate arv, kes saavad muud liiki toetust, sealhulgas teavet ja abi kogu varjupaigamenetluse jooksul ⁽¹⁾;
  - 1.3. abi saanud haavatavate osalejate arv.
2. Koolitustegevuses osalejate arv
3. Vastuvõtutaristus vastavalt liidu *acquis*'le loodud uute kohtade arv, millest omakorda
  - 3.1. saatjata alaealiste jaoks loodud uute kohtade arv.
4. Vastuvõtutaristus vastavalt liidu *acquis*'le renoveeritud/remonditud kohtade arv, millest omakorda
  - 4.1. saatjata alaealiste jaoks renoveeritud või remonditud kohtade arv.

Tulemusnäitajad

5. Nende osalejate arv, kes peavad koolitust oma töö jaoks kasulikuks.
6. Nende osalejate arv, kes teatavad kolm kuud pärast koolitust, et nad kasutavad koolituse käigus omandatud oskusi ja pädevust.
7. Nende isikute arv, kelle puhul kasutati alternatiivi kinnipidamisele, millest omakorda
  - 7.1. saatjata alaealiste arv, kelle puhul kasutati alternatiivi kinnipidamisele;
  - 7.2. perekondade arv, kelle puhul kasutati alternatiivi kinnipidamisele.

Artikli 3 lõike 2 punktis b sätestatud erieesmärk

Väljundnäitajad

1. Lahkumiseelsetes meetmetes osalejate arv.
2. Integratsioonimeetmete rakendamisel toetatud kohalike ja piirkondlike ametiasutuste arv.
3. Toetatud osalejate arv, millest omakorda:
  - 3.1. keelekursusel osalejate arv;
  - 3.2. ühiskonnaõpetuse kursusel osalejate arv;
  - 3.3. personaalset kutsenõustamist saanud osalejate arv.

⁽¹⁾ Süsteem genereerib selle näitaja aruandluse jaoks automaatselt, lahutades toetatud osalejate arvust õigusabi saanud osalejate arvu. Selle näitajaga seotud andmed genereerib SFC2021 aruandluse eesmärgil. Liikmesriigid ei pea selle näitaja jaoks andmeid esitama, samuti ei pea nad seadma vahe-eesmärke ega sihte.

4. Teabepakettide ja kampaaniate arv, mille eesmärk on suurendada teadlikkust liitu suunduvatest seaduslikest rändekanalitest.
5. Nende osalejate arv, kes saavad teavet või abi perekonna taasühinemise taotlemiseks.
6. Nende osalejate arv, kes saavad kasu liikuvuskavadest.
7. Integratsiooniprojektide arv, millest saavad kasu kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused.

Tulemusnäitajad

8. Nende keelekursustel osalejate arv, kes on parandanud oma vastuvõturiigi keele oskuse taset pärast keelekursuse lõpetamist vähemalt ühe taseme võrra vastavalt Euroopa keeleõppe raamdokumendile või samaväärsele riiklikule näitajale.
9. Nende osalejate arv, kes teatasid, et tegevus aitas nende integreerumisele kaasa.
10. Nende osalejate arv, kes taotlesid kolmandas riigis omandatud kvalifikatsiooni või oskuste tunnustamist või hindamist.
11. Nende osalejate arv, kes taotlesid pikaajalise elaniku staatust.

Artikli 3 lõike 2 punktis c sätestatud erieesmärk

Väljundnäitajad

1. Koolitustegevuses osalejate arv.
2. Ostetud seadmete arv, sealhulgas ostetud või ajakohastatud IKT-süsteemide arv.
3. Taasintegreerimise abi saanud tagasipöördujate arv.
4. Kinnipidamiskeskustes loodud kohtade arv.
5. Kinnipidamiskeskustes remonditud või renoveeritud kohtade arv.

Tulemusnäitajad

6. Vabatahtlikult tagasipöördunute arv.
7. Välja saadetud tagasipöördujate arv.
8. Tagasipöördujate arv, kelle puhul kasutati alternatiivi kinnipidamisele.

Artikli 3 lõike 2 punktis d sätestatud erieesmärk

Väljundnäitajad

1. Koolitatud töötajate arv.
2. Nende osalejate arv, kes on saanud lahkumiseelset toetust.

Tulemusnäitajad

3. Ühest liikmesriigist teise üle antud rahvusvahelise kaitse taotlejate ja rahvusvahelise kaitse saajate arv.
  4. Ümberasustatud isikute arv.
  5. Humanitaarsetel põhjustel vastu võetud isikute arv.
-